

RÖVIDEN

BUDAPEST. Sarlós István, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Hazafias Népfrent Országos Tanácsának főtájkára vezetésével kedden népfrentküldöttség utazott Libanonba Jasszer Arafatnak meghívására. A küldöttség tagjai: dr. Kovács Béla, az Országos Békatanács főtájkára, és Göbölös Gábor, a HNF OT nemzetközi kapcsolatok bizottságának titkára.

WASHINGTON. Teng Hsziao-ping kínai miniszterelnök-helyettes és Carter amerikai elnök keddi megbeszélését kommentálva az amerikai sajtó, amely nagy nyilvánosságot ad a kínai látogatásnak, kedden is kiemelte: jelentős nézeteltérések vannak a két fél álláspontja között a nemzetközi helyzet, a Szovjetunió megítélésében.

WASHINGTON. Újabb három csúcserkeztet lehet az egyetlen remény, hogy megmentsék a Camp David-i megállapodásokat — állapította meg kedden közölt kommentárjában az amerikai sajtó. A Baltimore Sun szerint Carternek újra Washingtonba kell hívnia az egyiptomi, illetve az izraeli vezetőket, ha még egyáltalán meg tudja menteni a kölcsönös érdekeket.

PÁRIS. Giscard d'Estaing francia köztársasági elnök kedden délután fogadta Dagan izraeli külügyminisztert, am a hétfői tárgyalásokon már nyilvánvalóvá vált, hogy a Tel Aviv-i diplomácia vezetőjének látogatása hozzájárulhat ugyan az álláspontok kölcsönös „megértéséhez”, de nem változtat a két fél társasági viszonyain.

Javitják a postai forgalmat és a tv-műsorok vételét

A levélfeldolgozó automata kapacitásának optimális kihasználása, s a hozzá szükséges feltételek megteremtése, a vezetékes hírközlési szolgáltatások, ezen belül a budapesti telefonhálózat hatékonyabb javítása, a televízió műsorszórás ellátatlan területeinek további csökkentése áll az idei tennivalók között — hangsúlyozta Horn Dezső közlekedési és postaügyi miniszterhelyettes, a posta vezérigazgatója beszámolójában a kedden délelőtt kezdődött postás aktív értekezleten.

Kádár János találkozója a Pénzügyminisztérium és a Magyar Nemzeti Bank vezetőivel

Kádár János, a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának első titkára kedden a Pénzügyminisztériumba látogatott. Először Havasi Ferenc, a Központi Bizottság titkára, Hoós János, a Központi Bizottság osztályvezetője és Borbély Gábor, az V. kerületi pártbizottság első titkára.

Kádár János a Pénzügyminisztérium és a Magyar Nemzeti Bank vezetőivel folytatott megbeszélést, amelyben részt vettek a két intézmény pártbizottságának titkárai is.

Paluvégi Lajos pénzügyminiszter tájékoztatást adott pénzügyi helyzetünkről, az 1979. évi terv és állami költségvetés végrehajtásával kapcsolatos pénzügyi intézkedésekről.

Timár Mátyás, a Magyar Nemzeti Bank elnöke tájékoztatást adott a gazdaságpolitikai követelmények érvényesüléséről a hitelezésben.

Energiagazdálkodás Romániában

Az energiafogyasztás csökkentése — mindennapi feladat. Ez a megfogalmazás országos jelszóvá lett Romániában, amelynek rendkívül az energiagénye. A nemzetgazdaság energiagénye állandóan növekszik, s emiatt például 1977-ben ötszörre több energiát kellett termelni, mint 1965-ben. Ugyanakkor a széntermelés csak két és fél-szeresére növekedett.

Az energiatakarékosság érdekében szigorú rendszabá-

lyokat hoztak, amelyekkel elsősorban az üzemek energiafogyasztását kívánják korlátozni.

Célrányos sajtópropagandát folytatnak annak érdekében, hogy a fogyasztási csúcspontoknál — reggel 7–9 és este 17–21 óra között — a lakosság nagyobb fokú takarékosságot tanúsítson. „Mind honpolgár munkahelyén és otthon gazdálkodjék felelősséggel az energiával” — címszó alatt a lapok példákkal agítálnak.

Románia tehát az energiatakarékosság korszakát éli.

Carter Kínába látogat

Carter amerikai elnök Kínába, Hua Kuo-feng, a Kínai Kommunista Párt elnöke, miniszterelnök az Egyesült Államokba látogat — jelentette be hétfőn este Jody Powell, a Fehér Ház szóvivője. Az amerikai elnöknek szóló meghívást Teng Hsziao-ping washingtoni megbeszélései során első napján nyújtotta át személyesen Carternek, aki azt elfogadta és viszontlátogatásra hívta meg Hua Kuo-fenget.

A DIVSZ elnökének sajtókonferenciája

Február 1–4. között Dortmundban ülésezik a Demokratikus Ifjúsági Világszövetség Végrehajtó Bizottsága, hogy mérleget készítsen a világ haladó ifjúsági mozgalmait tömörítő legnagyobb világszervezet múlt évi munkájáról, s elfogadja az idei esztendő akcióját — jelentette be Ernesto Ottone Fernandez, a DIVSZ chilei elnöke. Kedden az ifjúsági világszövetség székházában sajtókonferencián adott tájékoztatást az 1978-as év mérlegéről, s az elkövetkező feladatokról.

A SZÖVOSZ elnökségének ülése

A fogyasztási szövetkezetek gazdasági tevékenységének fejlődését meggyorsította az egyre szélesebb körű szövetkezeti kooperáció is, amelynek egyik gyümölcsöző területe az áruházi kereskedelem. Az országban jelenleg működő 68 szövetkezeti áruház (részesedések) szövetkezeti bolti, kiskereskedelmi forgalom mintegy 13 százaléka, a megvásárolt, vásárolt, közepfokú települések pontok lakosságának áruellátásában vesz részt. Az áruházi kereskedelem helyzetéről, továbbfejlesztéséről tárgyalt keddi ülésén a SZÖVOSZ elnöksége. Az elnökség állást foglalt amellett, hogy a szövetkezeti áruházak továbbfejlesztéséhez a jelenleginél még szorosabb gazdasági együttműködés a leginkább járható út.

További dinamikus fejlődés előtt áll a BIOGAL

A Magyar Nemzeti Bank hitelezési lehetőségeinek fokozásával a versenyképes export növelése áll a BIOGAL Gyógyszergyár most megkötött hitelszerződés, amelyet tegnap írtak alá, egy hosszabb távú exportfejlesztési koncepció második lépéséje, hiszen mint arról korábbi híradásunkban már részletesen szöveltünk, Hajdú-

A Magyar Nemzeti Bank és a BIOGAL vezetői aláírják a több mint százmillió forintos új hitelt

Bihar megye egyik legjelentősebb, az exportját dinamikusabban bővítő üzeme az ötödik ötéves tervben erőteljes fejlesztésbe kezdett. A mintegy 400 millió forintos fejlesztés eredményeként a termelés két és félszerese, a tőkés export nyolcszorosra lesz az ötéves terv utolsó esztendőjében a megelőző időszakban elért szintnek.

Ilyen hatalmas volumenű fejlesztés természetesen nem valósulhat meg kizárólag csak a vállalati pénzeszközökkel. Ennek kiegészítésére bankhitel is igénybe vehető. A vállalati elgondolások első ütemét (amely 60 millió forint fejlesztést képvisel, s aminek megvalósulása már elölréhaladott stádiumban van) jelentősebb összegű bankhitel támogatásával sikerül megvalósítani. Mint ismeretes, a bank szigorú feltételek mellett, a gazdaságos és tőkés piaci kereslettel is alátámasztott exportkorrel előállítására korábban is nyújtott és jelenleg is folyósított hiteletet az úgynevezett konvertálható export árualapítványt bővítve. Ilyen követelményeknek felelt meg a BIOGAL Gyógyszergyár most indított fejlesztése is. Ebben a második fejlesztési ütemben új és nagy hatású, piacképes készítmények ke-

rülhetnek nyugaton forgatósá, az exportját dinamikusabban bővítő üzeme az ötödik ötéves tervben erőteljes fejlesztésbe kezdett. A mintegy 400 millió forintos fejlesztés eredményeként a termelés két és félszerese, a tőkés export nyolcszorosra lesz az ötéves terv utolsó esztendőjében a megelőző időszakban elért szintnek. Ilyen hatalmas volumenű fejlesztés természetesen nem valósulhat meg kizárólag csak a vállalati pénzeszközökkel. Ennek kiegészítésére bankhitel is igénybe vehető. A vállalati elgondolások első ütemét (amely 60 millió forint fejlesztést képvisel, s aminek megvalósulása már elölréhaladott stádiumban van) jelentősebb összegű bankhitel támogatásával sikerül megvalósítani. Mint ismeretes, a bank szigorú feltételek mellett, a gazdaságos és tőkés piaci kereslettel is alátámasztott exportkorrel előállítására korábban is nyújtott és jelenleg is folyósított hiteletet az úgynevezett konvertálható export árualapítványt bővítve. Ilyen követelményeknek felelt meg a BIOGAL Gyógyszergyár most indított fejlesztése is. Ebben a második fejlesztési ütemben új és nagy hatású, piacképes készítmények ke-

rülhetnek nyugaton forgatósá, az exportját dinamikusabban bővítő üzeme az ötödik ötéves tervben erőteljes fejlesztésbe kezdett. A mintegy 400 millió forintos fejlesztés eredményeként a termelés két és félszerese, a tőkés export nyolcszorosra lesz az ötéves terv utolsó esztendőjében a megelőző időszakban elért szintnek. Ilyen hatalmas volumenű fejlesztés természetesen nem valósulhat meg kizárólag csak a vállalati pénzeszközökkel. Ennek kiegészítésére bankhitel is igénybe vehető. A vállalati elgondolások első ütemét (amely 60 millió forint fejlesztést képvisel, s aminek megvalósulása már elölréhaladott stádiumban van) jelentősebb összegű bankhitel támogatásával sikerül megvalósítani. Mint ismeretes, a bank szigorú feltételek mellett, a gazdaságos és tőkés piaci kereslettel is alátámasztott exportkorrel előállítására korábban is nyújtott és jelenleg is folyósított hiteletet az úgynevezett konvertálható export árualapítványt bővítve. Ilyen követelményeknek felelt meg a BIOGAL Gyógyszergyár most indított fejlesztése is. Ebben a második fejlesztési ütemben új és nagy hatású, piacképes készítmények ke-

A KGST ÉS MAGYAR ENERGIATERMELÉS

Energia

A kölcsönös erőfeszítés eredményeként a KGST-országok rendkívül győztesen növekedett a villamosenergia-termelés. 1950-ben összesen 136 milliárd kilowattórát termelt, addig 1977 végén már 1311 milliárd kilowattórát. Az erőforrások villamosenergia-termelésébe így meghaladták a nyolcvan kilowattórát, amely jelentett, hogy a szocialista országok gazdasági közösségéhez tartozó országok ebben a fontos mutatóban is megközelítették a Keleti Piac eredményeit.

Magyarország a gazdasági és lakosság energiaellátásához szükséges energiaként több mint 50 százaléka behozatalból szerezte. A szocialista országok termelésbővülése azt jelentette, hogy legfontosabb ipari portforrásunkból fokozatosan — a kölcsönös előnyök és érdekek figyelembevételével — növelhettük a behozatalunkat. Ehhez az a döntő teremtette meg a feltételeket, amelynek alapján eltérő társasági viszonyok közötti KGST-országok létrehozta az Egyesített Energia Rendszer Központi Teherelosztóját. Ez a szervezet 1962 óta irányítja a résztvevő állam energiarendszereinek összehangolását, szabályozza az országok közötti villamosenergia-cserét. Az egyesített energiarendszerben való részvételünk tette lehetővé, hogy az utóbbi időszakban Magyarország egyenletesebb és megbízható volt a villamosenergia-ellátás. Ugyanakkor azzal a gazdasági előnnyel is járt, hogy mentesítette a magyar népgazdaságot az erőforrásait, lehetőségeit meghaladó erőműfejlesztéstől. A számítások szerint növekvő igényekkel való leépítés miatt 1970-ben a meglévő erőművek mellett egy további 550 megawatt hőerőművet kellett volna építeni, hogy a fogyasztói igényt kielégíthessük. 1977 végére, 1976 elejére pedig újabb, az előzővel azonos teljesítményű erőmű megépítésére kellett volna vállalkoznunk, ha nem működik a szocialista országok összehangolt villamosenergia-rendszere.

Az együttműködés ezen kulcsfontosságú területén gyors ütemben bővült. Kiemelkedő állomása volt ennek a Szovjetunió déli villamosenergia-rendszere, amely a Központi Teherelosztó energiarendszerének az összehangolása az Európában egyedülálló 750 kilovoltátvezeték segítségével vezeték a múlt év végén épült meg az érdekelt hat ország közös erőfeszítésével. Egyik végállomása a magyarországi Albertirsa. Üzemeltetése tovább javítja a KGST-országok — közöttük hazánk — energiaellátását.

Az együttműködés elmélyítése mellett természetesen hazai erőműbázisunkat fejlesztjük, amiben ugyan csak számunk a szocialista országok közreműködésére. Az egyik ilyen nagyszabású létesítmény a paksi atomerőmű, amely jórészt szovjet bevezetésekkel épült, s várhatóan

Európában egyedülálló

Az együttműködés ezen kulcsfontosságú területén gyors ütemben bővült. Kiemelkedő állomása volt ennek a Szovjetunió déli villamosenergia-rendszere, amely a Központi Teherelosztó energiarendszerének az összehangolása az Európában egyedülálló 750 kilovoltátvezeték segítségével vezeték a múlt év végén épült meg az érdekelt hat ország közös erőfeszítésével. Egyik végállomása a magyarországi Albertirsa. Üzemeltetése tovább javítja a KGST-országok — közöttük hazánk — energiaellátását.

Az együttműködés elmélyítése mellett természetesen hazai erőműbázisunkat fejlesztjük, amiben ugyan csak számunk a szocialista országok közreműködésére. Az egyik ilyen nagyszabású létesítmény a paksi atomerőmű, amely jórészt szovjet bevezetésekkel épült, s várhatóan

Nem elég a felvilágosítás, nevelésre van szükség!

Az egészségnevelés régebben egészségügyi felvilágosításként, mint a megelőző munka része a megyei KÖJÁL feladatkörébe tartozott. A Hajdú-Bihar megyei Tanács V. B. egészségügyi osztály egészségnevelési csoportja 1969-ben vált ki a KÖJÁL-ból.

A lakosság ismeretanyagának bővülését, ezért ma már a felvilágosítás önmagában nem elég, nevelésre is szükség van. Vagyis sok új ismerettel rendelkezik már a lakosság, ennek ellenére a cselekvérendszer még sokszor a régi — az új ismeretek a szokásokba még nem épültek be eléggé. Szükség van természetesen bizonyos fokú felvilágosításra is, de az egészséges életmódra nevelés került előtérbe az utóbbi években, hogy felkeltse a lakosság igényét az egészséges életmód iránt, hogy beépítsék az ismereteket a cselekvérendszerbe.

Mint dr. Szabó Zsuzsa főorvos, a Hajdú-Bihar megyei Egészségnevelési Csoport vezetője elmondotta, például az iskolások manapság már tudják, hogy naponta hányszor kell fogat mosni, de a felmérések azt bizonyítják, hogy ennek ellenére mégsem mosnak naponta kétszer fogat! Vagy például a felnőttek többsége tisztában van a dohányzás ártalmával, de a konzekvenciáikat csak kevesen vonják le. Az egészségnevelési csoport

port fő feladata a megyében folyó egészségnevelési munka szakmai irányítása és annak koordinálása.

Hogy mire kell a lakosság figyelmét irányítani, azt az Országos Egészségnevelési Intézet irányelveiből, a megyei felügyelő szakfőorvosok javaslataiból, a megbetegedési és halálozási statisztikai adatokból, a helyi igényekből, problémákból állapítják meg.

Az egészségnevelési csoport által összeállított irányelveket aztán megküldik az egészségügyi, a művelődési intézményeknek, az iskoláknak, a gyógyszeráraknak, a vöröskeresztnek, az AFESZ-ek növekedésének stb. Az egyes területeken ezek alapján készítik el az éves egészségnevelési munkatervüket.

A helyes táplálkozás ebben az évben kiemelt téma, és mivel 1979 a gyermekek éve, a fő figyelmet az anyatejes táplálás fontosságára, a gyerekek helyes táplálkozására, a gyermek-élelmiszerre irányítják. Megszervezték például a Pedagógusok Szakszervezetével közösen az óvodák, általános iskolák és diákok otthonok élelmiszervezetőinek a továbbképzését. Elsősorban minőségi problémák vannak: a gyermekeknek fehérjében gazdagabb káposztát kellene fogyasztaniuk; szükséges a helyes étkezési ritmus kialakítása is.

Szorgalmazzák az iskolában érettségre való felkészítést is. A szülőket meg kell tanítani arra, hogy helyesen tudjanak foglalkozni a gyermekükkel. A szülőknek és az óvodáknak össze kell fogniuk! Epp ezért látogatják az óvodai szülői munkaközösségeket — tanfolyamokat szerveznek.

Végezetül még néhány fontos egészségnevelési témakör: családvédelem, családi életre nevelés az iskolában, a gyermekek égési baleseteinek megelőzése, az ételmérgezések megelőzése, személyi higiéné, környezetvédelem, mentálhigiéné.

Az egészségnevelési csoport a tömegszervezetekkel, üzemekkel, gyárakkal, intézményekkel tartja a kapcsolatot. Tájékoztatják az aktivistákat, akik ezt továbbadják, s jönnek az igényekkel.

Az egészségnevelési csoport az irányító munkán kívül patronálja a kiemelt rendezvényeket. Az egészségügyi hét például komplex rendezvénysorozat, több egészségnevelési módszer (előadás, tó, vetélkedő, kiállítás, kóstoló) együttesen fejt ki a hatását — egy témakört több oldalról közelítenek meg. Az egészségügyi hét, mint nevelési forma megérett és indult ki, s terjedt el az egész országban.

Az egészségnevelési csoport a szakember-utánpótlásban, továbbképzésben is szerepet kap. Segítik az

Egészségügyi Főiskola és a Tanítóképző Főiskola hallgatóinak a felkészülését, továbbá ők végzik az orvosok, gyógyszerészek, egészségügyi szakdolgozók egészségnevelési továbbképzését is.

E sokrétű tevékenység mellett új módszerek kidolgozásával is foglalkoznak — például tavaly rendezték meg a második egészségügyi bábfesztivált.

Rendszeresen adnak ki röplapokat, plakátokat, tájékoztatókat. Például a beteglátoztatás szabályai, Makk Marci a fogápolásról, tanácsok házasulandóknak, anyatejes táplálás, ételmérgezés, tisztálkodás, testápolás témakörökben. A kempingek, strandok zöldszegélymólos elárúsító számár készített gyümölcsös műanyagzacskók a gyakorlatban is népszerűsítik a gyümölcsös fontosságát.

A megynkbe érkező üdülőkire is gondoltak, tájékoztatták őket az üdülési tudnivalókról, német, lengyel és cseh nyelven a gyógyvíz használatáról, a gyógyvíz ivókúráról, a szaunázásról. Ugyancsak kiadványok juttatják el a hasznos tanácsokat az idősekhez is.

A MÁV egészségügyi szolgálata és a fegyveres testületek is kikérk az egészségnevelési csoport tanácsát.

A betegségek megelőzése fontos feladat. Az egyéni és a társadalomnak sem mindegy, hogy jól gazdálkodunk-e az egészségünkkel, hogy sokáig meg tudjuk-e őrizni a munkaképességünket, vagy korán terhére leszünk-e a családnak, a társadalomnak...

S. F.

Történet egy bundáról

... amely ezúttal nem a labdarúgó-bajnokság megvesztegetési kísérleteinek fedőnévéként, hanem egy valódi, állati bőrből készült női irhabunda formájában kerül elbeszélésünk középpontjába. Tulajdonosa — jobb sorsra érdemes fiatal hölgy — kétévi használat után, a harmadik tél beállta előtt jutott arra a botor elhatározásra, hogy kabátját kitisztíttatja a Patyolattal. Verőfényes őszi délután volt, amikor érzékeny búcsút vett közepesen használatnak minősített, de még igen jó állapotban levő kabátjától. Akkor még nem sejtette, hogy többé nem öltheti magára...

A Patyolat egyhónapi határidőre vállalta a tisztítást, amelynek letelte után a tulajdonos annak rendje és módja szerint jelentkezett a bundáért. Ugyancsak meglepődött, amikor ahelyett egy foltos, összeszuszorodott bőrű kabátot kapott kézhez. Tulajdonosunk abból kiindulva, hogy tisztításon ő egészen más ért, nem fogadta el a kapott terméket, s reklamációt kért a Patyolat telephelyét. Panaszra ott udvarias és jóindulatú meghallgatásra talált, amely során az ügyintéző közölte vele, hogy hibás (valószínűleg elhullott állat) bőrből készült a kabát, márpedig a vállalat a tisztításkor kiderülő rejtett hibákért nem vállal felelősséget, ami egyébként az átvételi elismervényen szerepel is. A kártérítési igény tehát jogtalan.

A készséges ügyintéző azt is közölte, hogy kutatóintézetükbe szívesen felküldik a kabátot, bár onnan aligha várható más vélemény. Így is történt. A bunda azzal a hivatalos szakértői megállapítással érkezett vissza, hogy a tisztításkor jelentkező problémák forrása a rejtett hibákban keresendő, amiért a vállalat nem vállal felelősséget. Az ügyintéző javaslata szerint nem marad más, mint ezt a véleményt elküldeni a gyártó cégnek, hátha ott kedvező meghallgatásra talál a panasz.

Csalatkozni kell annak, aki ezek után úgy véli, az ügy gyökeresen más fordulatot vett. A gyártó cég udvarias, de elutasító levelében közölte, hogy a tisztítás után felfedezett hibákért ők nem vállalhatják a felelősséget mindamellett, hogy csak a KERMI véleményezését fogadják el. A hathónapos reklamálási idő egyébként is rég lejárt, maradnak kiváló tisztelettel stb...

A kör bezárult. Jobb sorsra érdemes tulajdonosunk, aki eddig általában naivul, de szilárdan hitt az igazság érvényesülésében, egy illúzióval szegényebb, egy elfuserált bundával és egy élettapasztalattal gazdagabb lett, bár erről szívesen lemondott volna. Gyakorlott újságforogatóként rémlett ugyan neki olyasmiről, mintha több cikket olvasott volna a fogyasztói érdekvédelemről, s az is eszébe jutott, hogy sem a vásárláskor, sem a tisztítás előtti átvételkor nem figyelmeztették arra, hogy több ezer forintos kabátján esetleg rejtett hibákkal kell számolnia, érthetetlen módon mégis önmagát kezdte vádolni a történetért. Mert az hitte, több havi fizetésért olyan árut kap, ami hosszú évekre megoldja téli viseleti gondjait. Mert úgy tudta, az irhabundákat ideen bőrből készítik, amely tisztítás után is állja az idők próbáját. Mert úgy gondolta, a felelősségvállalás nemcsak elpufoztatott szólam, hanem az árucseré-gyakorlat törvényét szabó velejárója. Mert volt olyan igényes, hogy nem kívánt foltos bundában közlekedni, noha az utcán azóta számtalan hasonlóan „mintázott” kabáttal találkozott.

A történetből okulva tulajdonosunk levonta a szükséges konzekvenciákat. Rájött, hogy mégsem teljesen a balsors üldözöttje: a kártérítési összeget — ha járt volna — megközelítő áron sikerült tudni a kabátján. Vett rajta nyolcszáz üdvözölő lapot, s naponta felad egyet-egyet megkárosítóinak. A „cimzett ismeretlen” jelzéssel azonban eddig mindet visszakapta.

(t. g.)

Utasellátás

Az eredmények záloga az ember

Ha a statisztikai számokat nézzük, utazó nemzet is letünk. Naponta százazrek utaznak vonaton, autóbusszal, évente több millió külföldi tömegközlekedési eszközzel érkezik hazánkba. Kényelmüket pedig nemcsak a vasút és a Volán hivatott szolgálni: a házigazda tagja az Utasellátó Vállalat is. Így hát nem közömbös számunkra működésének, gazdálkodásának milyensége. Mert munkája, feladata bőven van. Bizonyítja ezt: országosan körülbelül kétezer forintot forgalmaz évente. Mammutvállalatról van szó, tevékenysége a népgazdaság számára sem közömbös.

Az egy évvel ezelőtti életpélt szeszkorlátozási rendelet érzékenyen érintette az Utasellátó Vállalat debreceni területi igazgatóságát is. A nagy „érvágás” közel negyven százalék forgalomkiesést jelentett, hiszen 1977-ben a forgalomnak még 377 százalékát az égetett szesz italok kimerésével, eladásával produkálták. Az igazgatóságnak más forgalomkieséssel is számolni kellett: átalakítás miatt kilenc hónapig szünetelt a régi söntés. Emiatt — a becsések szerint — hat-hétmillió forinttal blokkolt kevesebbet a pénztárgép.

1978 mérlege: a tervezett 154 millió forint helyett 164 millió forintot forgalmazott az igazgatóság.

A fentebb ecsetelt nehézségek között tízmillió forint pluszt elérni, nem lehet vitás, csak nagy erőfeszítések árán, valóban a belső tartalékok feltárással lehetett. Ezt állapította meg legutóbbi ülésén a Magyar Szocialista Munkáspárt MÁV debreceni

Párt-végrehajtóbizottsága, amely értékelte az igazgatóság elmúlt évi munkáját. Egyértelmű volt a vélemény: a rendelet napvilágra kerülése után hamar felocsudtak az igazgatóság dolgozói, s a kieső forgalom pótlására intézkedési tervet készítettek, melynek lényege: olyan mértékben növelni az étel- és szeszmentes ital-forgalmat,

hogy az pótolja a reggeli pálinkázás forintárát. Az év során ételből 11,3, fagyaliból 30,8, kávéból 17,3, üdítő italokból pedig 7,9 százalékos forgalomnövekedést sikerült elérniük.

Dicsérendő, hogy az említett erőfeszítések mellett ju-

Tizennyolcféle készítményt gyárt az üzem

ÉVI HÁROMEZER TONNA

Bébiételgyártás Magyarországon

Az élelmiszerboltokban és áruházakban tizenhárom évvel ezelőtt jelentek meg az első magyar „ártmányú” bébiételek. Hosszas kísérletezés után, nemzetközi tapasztalatok alapján kezdte gyártani a Gyümölcs- és Főzéslékkonzervgyár kettes számú üzemegysége. Ezekre az időkre Miklovicz András gyárvezető így emlékszik vissza:

— Az első években csupán 800 tonna bébiételre futotta erőnkből. 1969-től azonban már 1200 tonnát készítettünk. Jelenleg pedig évi 3000 tonnát hozunk forgalomba. S hogy ez kevés vagy sok? A bébiétel keresett cikk az országban. Úgy vélem, időnként azért nem kapható az üzletekben, mert a kiskereskedelem nem folyamatosan, az igényekhez mérten rendel. Állításomat igazolja az is, hogy a nagykereskedelm raktári tele van a bébiételekkel. Három év óta a nyiregházi konzervgyár is „besegít” nekünk. Évente 800–1000 tonna bébiétel kerül le a gépsoraikról, de csak a natúr-ételek készítésére vállalkozhatunk, mivel a hús és máj hűtött tárolására nincs lehetőségünk.

Hol fog a legtöbb bébiétel?

— Budapestben értékesítjük termékeink huszonöt százalékát, a többi vidéken, leginkább az ipari megyékben, Borsodban, Győr-Sopronban, Baranyában és Nógrádban.

Ennek a speciális konzervfajtának mi a készítési módja?

— Jelenleg tizennyolcféle készítményünk között lehet válogatni. Többi között van zöldborsó, vegyeszöldség, paraj, natúr, marhahússal vagy marhamájjal, valamint natúr és tejes sütőtök. Ezt a választékot szeretnénk még sárgaborsóval bővíteni.

A munkafolyamat első fázisa a friss nyersanyag előkészítése, mely már tisztított, tehát minden fertőzésveszély kizárásával érkezik a gyárba. További válogatás és mosás után 400 literes paszirozással távolítják el a felesleges cellulózt és rost-

anyagokat. A lisztet, vaját, a főtt és darált húst vagy májat ezután adják hozzá. Amikor összeállt a készítmény, koloidmalmon engedik át, mely finom péppé keveri. Közben a készítményt gyártási fázisonként ellenőrzik a laboratórium. Első a gyártási folyamatok, mely a technológia betartását, a só- és zsírtartalmat vizsgálja, a másik a készáru ellenőrzése, mely analitikai és mikrobiológiai vizsgálatokon alapult. Közben termosztátpróbát is végeznek, ez azt jelenti, hogy harminchét fokos hőmérsékleten tartják a készítményeket, hogy a mikrobiológiai folyamatokat jobban megfigyelhessék. Huszonegy napig tárolják az árut, mely alatt figyelik, hogy valóban megfelelő-e a követelményeknek.

Három műszakban dolgozunk — folytatja a tájékoztatást a gyár vezetője — két műszakban történik az ételkészítés, majd a harmadikban a takarítás és fertőtlenítés következik, hiszen patikatisztaságú körülményeket kell teremtenünk. Ez utóbbiakat is szigorúan ellenőrizzük, a gépekről például minden esetben felületmintát veszünk, így kizárjuk a fertőzésveszély lehetőségét. Termékeink állami dotációsok, ezért juthatnak olcsó áron, 3,50–4,00 forintért a fogyasztóhoz. A bolgár import bébiétel 7–8, az olasz, a francia és a svéd pedig 10–13 forint.

További tervek?

— A bébiételgyártás növelése mellett a választékot is bővíteni szeretnénk. Ezt a gyáregységet azonban ki-növeltük, s további fejlesztésre, terjeszkedésre nincs lehetőségünk. A megoldás: még ebben az öt éves tervben a kecskeméti konzervgyár „átvállalja” a bébiételek gyártását. Persze a „híros városban” meg kell teremteni a megfelelő technológiai adottságokat. A beruházások már megkezdődtek. Kezdetben, előreláthatóan, hateraz tonna bébiételt készítenek évente, de ez a mennyiség később meg is duplázódhat, s így nem lesz majd hiánycikk a közkezdelt bébiétel.

Agh Tihamér

Mikrobiológiai ellenőrzés a laboratóriumban

Bényei József

A pillanatból élek

FRIEDMANN
ENDRE
FOTÓRIPORTER
KIÁLLÍTÁSÁRÓL

„A pillanatból élek. A gyár Távirati Iroda fotóportere vagyok.”

Ezzel a két, rövid nappal kezdődik a kiállítás katalógus tömör tájékoztatója, amelynek segítségével maga a szerző, Friedmann Endre próbál utmutatást nyújtani a látogatóknak. Az utatoban az idézetek, a vábi mondatok követik, ezek már nem segítenek képek értelmezésében, a kelésében. Nem is segítenek, hisz az első két mondat mindfontos elmondás. Mit is? „A pillanatból élek.” Persze, hiszen a kép — mindannyian tudjuk — egy pillanat alatt szülem, a pillanatban, amik elkattan a gép zárja. E mondat Friedmann Endre budapesti, műcsarnok kiállításán többet jelent, mert az ő képei valóban a pillanatban zártak, amikor elkattan a zár. A boratóriumban már soha nem változik lényegesen a kompozíció, a felvétel nem is tehető, nem is rendezhető. Hiszen ő „A Magyar Távirati Iroda fotóriportere”, a dolga egyszerűen az élő pillanat, s nem meskelt tudósítás kiállításfilm rögzítése, nem úgy vezetett művészfotó készítés.

Feladatát nyíltan, szíves örömmel vállalja, mert géget odaadással és tisztelettel, hogy ez a kiállítás igazán — eredménnyel üzi. S ez nem a — jó értelemben — művészfotó létjogosultságát tagadja, hanem azt bizonyítja, hogy a riportfotó is lehet művészi erővel, vérszi rangon gyakorolható.

Három termet kapta Műcsarnokban a riportfotóvetéle. Tekintsük meg a falakon függő fotókat. Gyermekképek fogadnak bejárat mellett. Az egyetlen kisgyerek a közezőkön már mindenütt, fiú és egy lány, iskolai Újra egyetlen kislánytunk a lépcsőházban, anépp egy szívek keresé-lyet az összefélt falor gondolat folytatása: fiatal de már felnött — szem egy másik fiatal szeméz. S a végkifejlet: a képből álló, Szerlem kompozíció.

A felvételek nyilvánlönöző időben, különlönben készültek. Egy mellé helyezték megseződik erőteljettnek, hmondandójuk összekapja őket.

A képek nézése kösokszor érezhető, hogy Friedmann Endre nem egyszerűen képezi alanyait, felvétel módjával rögtörlást is foglal. És nem csu kiállítallóként, hanem mgy résztvevőként, olrésztvelet. Szép példái er a balettintézet felvéte készült képek. A kiszolgtott, szinte magateheteszemlére állított kislárszigorú szemű zsűri ez. Szinte megindító a zongtáról készült fotó. A háben, úvegfal mögött ritrra mozgó gyerekek látnak, míg elől, velünk szben, az eseményeknek, tal, azokkal mitsem törőgépiesen zongorázó akinek gondolatai látha másutt kalandoznak. Re bizonyítéka a katalógus olvasott kijelentés igazán — „a pillanatból élek” megfelelő pillanat kiváltása nem mindenkinek s rül. Friedmann Endre a vételesek közül való.

A képek között sőtgyakran találkozunk a morral. De sosem kipelegréző, kegyetlen humo

Megbántottam valakit. Akaratlanul és indokolatlanul, hirtelenkedve és megdöntöttem. Olyan tettem, amit már abban a pillanatban megbántam, de meg nem történt többé nem tehettem. És etől tönkrement az egész napom.

Furcsa dolog ez, hiszen az lenne természetes, ha akkor sikerülne rosszul az embernek a napja, ha őt bántják-sértik meg indokolatlanul. Szabó Lőrinc fogalmazta meg tökéletesen ezt az érzést: „Tegnap megbántott valakit / s ma semmihez sincs kedvem.” Az a természetes, hogy ha az embert megbántják, akkor hordozza magában a sértést, bántást, s az rátelepszik minden cselekedetére.

De ennek a fordítottja?

Előfordult pedig velem már máskor is, hogy nem úgy szóltam, ahogy szerettem volna, de gondolom, megtörtént ilyesmi mindannyiunkkal. Megbántottunk valakit otthon vagy a munkahelyen, utcán vagy társaságban, gyűlösen vagy négy szemközt, s tettük tovább a dolgunk, mintha mi sem történt volna. Örökö tudja, mi lehet az oka annak, hogy az ember néha nem tud ura lenni gondolatainak. Valahol munkál bennünk egy különös góc, amely ilyenkor működésbe kezd és megdöntöttem a szabályokra ösztönöz.

Ez azonban más volt. Hurcoltam, cipeltem magammal egész napon át ezt az indokolatlan bántást, s rátelepedett minden cselekedetemre. Emberek köszöntek rám az utcán, s nekem pironkodva kellett visszaköszönnöm: nem vettem észre őket. Belegyalogoltam a pirosba, az ebédelőben asztalra döntöttem a kompót,

fizetés nélkül akartam távozni a büféből.

— Mi bajod? — kérdeztek rám többen.

— Semmi. Semmi különös. Most kezdjek magyarázkodásba? Ki értené ezt meg? Legfeljebb elmondanék nekem azt a mindenki által ismert viccet az apróról, aki valami huszontalanságért nadrágszíjjal veri a fiát. Egyszer a gyerek feljajdul:

NÉGYSEMKÖZT

Rossz nap

— Jaj, most már nagyon fáj!
— Fáj, fáj — így az apa — azt hiszed, nekem nem fáj?
— De nem ugyanott!

Jobb hát, ha hallgatok, s hivatkozom a meteorológiai frontra, fejfájásra, s más állatszói okokra.

Megpróbálok dolgozni. Befűzöm a papírt a gépbe, de egymás után tépem ki őket. A gondolatom mindig elkalandozik, s visszatér erre a megdöntöttem bántásra. Véggondolom számtalanszor, hol és mit rontottam el, mikor kellett volna másként tennem. Így utólag könnyű. Ilyenkor már minden egyszerű, az is, hogy megtaláljuk azt az egyetlen mozzanatot, ami elrontotta az egészet.

Elindulok megint az utcára. Pár lépés után nekiütközöm egy idős úrnak, aki teljes joggal leford, hogy nem látok a szememtől. Megiszom egy kávét, semmi íze, az üdítő lan-

gyos, inkább bosszant, mintsem megnyugtana. Töprengem, merre kell halajzotnom, hogy az illetővel ne találkozzam.

Pedig — incselkedik egy hang hátulról bennem —, még nyugodt is lehetnék. Hiszen van annyi „erkölcsi erőm”, hogy idegesít, ha megbántok valakit. Nem vagyok tehát teljesen reménytelen eset, hiszen hányan vannak, akik indokolatlanul megbántanak másokat és szinte észre sem veszik. Csakhogy ez az érvelés nem egyéb afféle „maga mentesség-nél”, magyarázkodással és öngazolással nem tudom kiengesztelni azt a másikat, akit megsértettem.

Vajon mikor fog elmúlni belőlem ez a nyomasztó, kellemetlen, sötét érzés?

Hamarabb elmúlt, mint hittem.

Még aznap este. Valaki ugyanis indokolatlanul megsértett Olyat szolt, cselekedett, amit nem érdemeltem meg. Máskor ilyenkor legalábbis bosszankodom, a „plafonon vagyok”, nem tudok aludni, egyre-másra szívom a cigarettákat és így tovább. Most? Semmi ilyesmi. Csodálkozott is az illető, hogy nem pattanok fel, nem veszem a kabátom, hanem csak forogtam a poharat ujjaim között szótlanul, kicsit befelé mosolygva.

— Most mi van? — kérdezte.

— Semmi.

Nem értettem. Nem baj. A kör bezárult. Indokolatlanul megbántottam valakit, s volt egy rossz napom. Most engem bántottak meg. Elviselem.

Ha már úgy nem tudunk élni, hogy ne bántsuk egymást.

Bényei József

A pillanathól élek

**FRIEDMANN
ENDRE
FOTÓRIPORTER
KIÁLLÍTÁSÁRÓL**

„A pillanathól élek. A Magyar Távirati Iroda fotóriportere vagyok.”

Ezzel a két, rövid mondat kezdődik a kiállítási katalógus tömör tájékoztatója, amelynek segítségével maga a szerző, Friedmann Endre próbál útmutatást adni a látogatóknak. Az útmutatóban az idézettek további mondatok követik, de ezek már nem segítenek a képek értelmezésében, értékelésében. Nem is segíthetnek, hisz az első két mondat minden fontosat elmond.

Mit is? „A pillanathól élek.” Persze, hiszen a fénykép — mindannyian tudjuk — egy pillanat alatt születik, abban a pillanatban, amikor elkattan a gép zárja. Ez a mondat Friedmann Endre budapesti, műcsarnokbeli kiállításán többször jelent. Mert az ő képei valóban abban a pillanatban születnek, amikor elkattan a zár. A laboratóriumban már sosem változik lényegesen a kompozíció, a felvétel nem ismétlődhet, nem is rendezhető. Hiszen ő „a Magyar Távirati Iroda fotóriportere”, akinek dolga egyszerűen az életről való tudósítás, s nem mesterséges filmre rögzítése, nem úgynevezett művészfotók készítése.

Feladatát nyíltan, szívesen, örömmel vállalja, mesterségét odaadással és — mint ahogy ezt a kiállítás igazolja — eredménnyel űzi. S ezzel nem a — jó értelemben vett — művészfotók létjogosultságát tagadja, hanem azt bizonyítja, hogy a riportfotózást is lehet művészi erővel, művészi rangon gyakorolni.

Három termet kaptak a Műcsarnokban a riporter felvételei. Tekintsük meg gondolatban a falakon függő alkotásokat.

Gyermekképek fogadnak a bejárat mellett. Az elsőn egyetlen kislány. A következők már mindenütt egy fiú és egy lány, iskolások. Újra egyetlen kislányt látunk a lépcsőházban, amint epp egy szívnek keres helyet az összefirkált falon. A gondolat folytatása: fiatal — de már felnőtt — szempár egy másik fiatal szemébe néz. S a végkifejlet: az öt képből álló, Szerelem című kompozíció.

A felvételek nyilván különböző időben, különböző helyen készültek. Egymás mellé helyezésük mégsem érződik erőteljesnek, hiszen mondanójuk összekapcsolja őket.

A képek nézése közben sokszor érezhető, hogy Friedmann Endre nem egyszerűen lefényképezte alanyait, de a felvétel módjával rögtön állást is foglal. És nem csupán kívülállóként, hanem mintegy résztvevőként, olykor résztvevőként. Szép példái ennek a balettintézet felvételéről készült képek. A kiszolgáltatott, szinte magatehetetlen, szemlére állított kislány a szigorú szemű zsüri előtt. Szinte megindító a zongoristáról készült fotó. A háttérben, üvegfal mögött ritmusra mozgó gyerekek látszanak, míg elől, velünk szemben, az eseményeknek hátul, azokkal mitsem törődve, gépiesen zongorázó férfi, akinek gondolatai láthatóan másutt kalandoznak. Remek bizonyítéka a katalógusban olvasott kijelentés igazának — „a pillanathól élek”. A megfelelő pillanat kiválasztása nem mindenkinek sikerül. Friedmann Endre a kivételesek közül való.

A képek között sétálva gyakran találkozunk a humorral. De sosem kipellengető, kegyetlen humorral, inkább együttérző megmosolyogtatással. Ez az együttérzés jelenik meg a Pedagógusok továbbképzése című képen, amelyen a néhány óra újra iskolapadba került tanító nének gyermeki örömet látjuk, amint büszkén nézegetik az elkészült papírfigurát.

Vígsga a vonaton. Két kép a sorozatból

inkább együttérző megmosolyogtatással. Ez az együttérzés jelenik meg a Pedagógusok továbbképzése című képen, amelyen a néhány óra újra iskolapadba került tanító nének gyermeki örömet látjuk, amint büszkén nézegetik az elkészült papírfigurát.

Kontrasztok — ez a címe a képeknek, amelyek a kiállítás is kontrasztot képvisel: a sok kitűnő pillanat között egy kevésbé sikerült. Két felvétel, amelyen egy-egy fehér bőrű hölgy egy-egy sötét bőrű férfivel táncol. Nem túl eredeti ötlet, s kivitelezés sem rendkívüli. A sikerültebbek közül való a Beat-korszak kezdetén és most című sorozat is, amely — érzésem szerint — nem eléggé átgondolt, túlságosan egyszerűsített. A következő sorozat — Lányok a szövőedében — csupa vidám jelenetből áll, ami érzékeltethető a fiatalok élet- és munkakörülményeiről, am a nézőben hiányérzetet ébreszt. Semmi nem utal arra, hogy mindez szinte elviselhetetlen, csaknem fájdalom okozó zajban történik. Egyetlen kép szólna erről — egy lány társa felévesztve a sárga ruhát —, ám az arckifejezés nem olvasható le, hogy egyszerűen csak titkolóznak, vagy éppen nem sárgát, hanem a kommunikáció egyetlen lehetőségeként szolgáló fülbetűzőt látnak. A következő képen — Testvérek — viszont éppen az arckifejezés mond el mindent a két leány munkásszállás vaságyaira szorult életéről.

Az első teremben láthatjuk még a VIT-ek megörökített pillanatait, valamint a szerző művészi témákról készített felvételeinek változatosságát. Utóbbiak közül talán a Veres Péter, Gellért Oszkár és Darvas József a Mörizs-émlékülést című emelhető ki. Előtérben a három író portréja, a háttérben pedig Mörizs Zsigmond falra akasztott képe látszik.

A középső terem szinte valamennyi képe érdemelne néhány szót. Az öreg emberek portréi, amelyeken ezúttal nem a látványos barázdákra, hanem a gondolkodó, figyelő tekintetükre a hangsúly. Az Egyenlőség, amely a női alkoholizmusra figyelmeztet. Nagyon szép, szinte páratlan a bírósági tárgyalás főszereplőinek egyetlen felvételén való megjelenítése. S érdemes lenne szólni külön-külön a már említett finom humor további megnyilvánulásairól.

Az itt látható sorozatokról azonban kell beszélni. Először a Tanyasi iskoláról, amely döbbenetes erővel fejez ki elhagyatottságot, szegénységet, hátrányos helyzetet. S mindemellett az iskolaszekrényre állított földgömböt figyelő gyermek, a szélkakas égtájakat mutató fémbeütői és a petróleum fényénél újságot olvasó férfi arra is figyelmeztet: ez a világ része, itt emberek élnek, akik részesei a világ eseményeinek.

A Vígsga a vonaton — a cigánykérdéshez való hozzáállás, míg a Tiszteletadás a Nemzeti Múzeumnál ismét a pillanatok remek kiválasztása: a kisgyermek, aki talán még nem is tudja, miért áll azon a helyen annyi emberrel együtt, s a diszmagyarba öltözött, kokárdás, idős férfi, aki nagyon is tudja, miért jött el az ünnepségre.

Ebben a teremben látható a kiállítás számomra legmeg-

rázóbb, legnagyobb kép. A halál és az arcok — ennyi a cím, de a képről leolvasható hat asszony jellege. Hat asszony, akik körülállják a vasúti baleset — erre utolnak a háttérben látható sínek — áldozatát, földön fekvő öregasszonyt. Elmondani nem is lehet azt, ami a képen látható — éppen a kép nagyszerűsége miatt.

A harmadik terembe gyűjtötték azokat a felvételeket, amelyeket Friedmann Endre Dél-Vietnamban, az amerikaiak ellen vívott háború idején készített. A háború éveivel elszórt véget ért, mégis a képek tartalma hordoznak. A fotóriporter nem borzasztja el a nézőt. A szenvedést nem leszakított végtagok közvetítik, hanem emberi arcok.

Azt hiszem, Friedmann Endre kiállítása mindenkinek maradandó élményt nyújt, aki január 12. és február 4. között betér a budapesti Műcsarnokba. A kiállítás jelentősége azonban több, mintsem csupán forrásul szolgál az élményekhez. Bizonyíték az újságolvasók, a képszapok forgatói, a lap-szerkesztők és a fotóriporterek népes tábora előtt: ezt a szakmát lehet — magasabb szinten — úgy ismerni, mint amely ma hazánkban jellemző.

Görömbölyi László

Ne sajnálja a száját kinyitni

Társadalmi szokások a nyelvkönyvek tükrében

Vajon tudja-e a kedves olvasó, hogy mit jelentenek a gölödör, a futyészó, a vak-szem, a lésza, a tászlí szavak, kik voltak a kegyszűzek, mire szolgált a secundáns, a kappantó, mit csinált praecceptor.

Továbbá, van-e fogalma arról, hogy ükapja miként tárgyalt a szabóval, a vargával, a kárpitossal, a se-lyemáruossal, a bérkocsissal, a fodorítóval, a kocsigyártóval: mit mondtak bál előtt és bál után, tánc közben, a ligeti sétá alatt, a piacon és a há-lószobában, a vívóiskolában és a vendégfogadóban, miként vélekedtek a nevelés-ről, a vadászatról, a mada-rászatról, a katonaságról, a színházzal, a tyúkszemről, a borról, a főlőstöközésről (reggeli), a kertészetről, az aratásról és számos egyéb témáról. Mert őseink is szeret-tek diskurálni.

„Beszélgető nemzet vagyunk. Társalgunk, eszmét cserélünk, sőt dumálunk. (...) Dumálok, tehát vagyok” — mondaná a nagy bölcselő ha nem franciának hanem magyarnak születik.” — Így kezdi Örkény István a Magvető Kiadó Magyar Tal-lalozó sorozatában megjelent Ne sajnálja a száját kinyitni című kötethez írt elő-szavát. Majd így folytatja: „Föltehető, hogy Árpád és népe Vereckénél bejövét még magával hozta Ázsia szűkszávúságát, a magába mélyedő, ennen magától vá-laszt váró, visszhangot nem igénylő mély hallgatásokat. De miután épp itt találtak hazára, a népek országútján, sőt a hadak keresztútján, a rájuk zúduló események for-gatagában, a bezúduló hor-dák elől menekülve, forra-dalmakat, háborúkat, s a ve-

lők járó rekvirálásokat és nemi erőszakteteleket átvé-szelve, lassan megeregett a szavuk. Vész idején nem elég a harangot félrevernii; híre-ket kell kapni, azokat to-vábbadni, a visszajelzéseket a forráshoz eljuttatni, mert némelykor összebújni kell, máskor meg szétszaladni, s hogy mikor melyiket választ-juk, sorskérdés lehet. Azóta sokat járattuk a szánkat, mű-veltebben szólva: kommun-i-kálunk, s a fölünk nyugatra élő, magukat biztonságban ér-ző, s ennél fogva halálisan unatkozó nemzetek „kom-munikációs válságába” ez idáig még nem kóstitunk bele.”

Ez a néplelekráji háttér-leírás indítja a kötetet, ezt a 18. és 19. században kiadott társalgási könyvekből való válogatást. Az idézett gyűjte-mények a magyar nyelv és az idegen nyelvek (német, francia, angol, olasz) tanítá-sához készített segédanyag-ok, tankönyvek. Többségük az 1791. és 1792. évi nyelvtör-vény után született, amely lehetővé tette a magyar nyelv tanítását a magyaror-szági iskolákban, lehetőséget nyújtva a latin oktatási nyelv és a német tankönyvek visszaszorításához. Jól-lehet csak 1844-ben születik királyi jóváhagyás a magyar nyelvnek az egyetemi okta-tásban történő bevezetésével kapcsolatban, a magyar nyelvkönyvek ekkor már so-rozatosan jelennek meg. Különösen megnőtt a szá-muk 1830 és 1848 között, mi-vel Pest, Buda, Bécs és Po-zsony mellett a vidéki nyom-dák is (Debrecen, Kassa, Kolozsvár, Sárospatak, Pá-pa, Eger stb.) bekapcsolód-nak a kiadásba. A magyar nyelv művelődés igénye, a nyelvművelés sarkallják a kiadást. Kazinczy, Besse-nyei, Révai, Vörösmarty, Verseghy és mások nyelv-művelő eszméjét papok, jo-gászok, tanítók, nyelvmeste-rek a maguk gyakorlatával, a maguk szintjén szolgálják. Ezekről a munkákról, „be-szélgetésekről”, nyelvtudo-mányi kérdésekről és felele-tekéről, „kérdézetésekről”, „öszve-szedett” gyakorlatok-ról, szólasmódokról tudósít bennünket Szabó G. Zoltán, a kötet összeállítója.

Tanulságos, szórakoztató, ismeretterjesztő, nyelvmű-velő egyszerre ez a 330 oldalas gyűjtemény. Tükröt tart elénk egy letűnt kor szoká-sairól, divatjairól, nyelvével, hétköznapi életéről. Van ami megváltozott azóta, van ami semmit sem változott. Az összevetés, a váratlan felfe-dezés kellemes filozofálásra készítet az időről, az ember-ről, őseinkről és önmagunk-ról. Ezek az „életségűnek” képelt párbeszédok az ide-gen nyelvek tanítására hasz-nált mai „modern” nyelv-könyveinket, társalgási könyvecskéinket juttatják eszünkbe, azoknak humo-risták által kipécéztett, nya-katekert, sokra nem mindig használható példamondatait. Ki tudja? Talán kétszáz év múlva ezekből fog megje-lenni hasonló válogatás?

Ma már nem időszerű „szolgát fogadni” — legfel-jebb az optimistábbak apró-hirdetés útján keresnek be-járónót — mert ki bír ma-napság azokkal a feltételek-vel amelyről Matics Imre Magyar—német—francia társalkodásában (1847) érte-sülünk, ahol is egy „néme-tül, olaszul és francziául” beszélő, sokoldalúan képzett inas emígyen ajánlgatja ma-gát, ragyogó káderlapot mu-tatva önmagáról: „Értek a szobai szolgálathoz, hajfo-drászat — és beretváláshoz, értek az asztali szolgálathoz, szükség esetén pedig titok-

noki szolgálatot is tudok tel-jesíteni”.

Ezzel szemben „A lotériá-ról” című fejezet semmit sem veszített el aktualitásá-ból. Ma is sokan így álmo-doznak:

„Reményes-e nagy nyereséget? — Ha számaim a jelett rendben jönnek ki, akkor én a szerencse fia vagyok. — S min építed ezen re-ményeséged? — Megálmodtam a szá-mokat.” (Szabó Pál: Magyar és német beszélgetések, 1834).

A határon, egy postakocsi-nál, a vámtisztekkel folyta-tott beszélgetés 1834-ből azt bizonyítja, hogy a közérkö-l-csök, és a vámosoknak az utazókkal szemben tanúsított bizalmatlansága egy szikrá-nyit sem változott. „Nem visznek az urak valami til-tott árut? — Nincs velünk semmi kobzani való.” Mire a vámtiszt „fürkészés” cél-jából emígyen fejezi ki bizal-mát: „Lássuk, mi? Ad-ják ide az urak a láda és párnaszakkulcsikat.”

A szokatlan, archaikus nyelvi élmény mellett a kö-tet nagy erénye, hogy be-pillantást enged a XVIII—XIX. század hétköznapi éle-tébe, régmúlt életformákba, szociológiai pontossággal tu-dósítva divatról, irodalmi si-kerekről, etikettől, tárgyak-ról és eseményekről. Meg-tudhatjuk, hogyan kezelték a fogfájást, hogyan kértek meg egy lány kezét, hogyan kellett párbajozni és ho-gyan vélekedtek az első vo-naton történt utazásról („Utazás a vaspályán”). A „Pest városának megtekín-tése és leírása” című fejezet élményszerűbb, mint egy rossz IBUSZ-idegenvezető.

De nemcsak a tárgyi vi-lág, a szokások, a nyelvi for-dulatok emlékeztetnek a va-lóságra. A korabeli közgön-dolkodást is érezni a kötet-ből, s a nyelvről, az iroda-lomról, a magyar kultúra-ról szóló fejezetekből kiérez-ni a reformkor hazafias szel-lemét. Magyar és Horvát így társalognak a nyelvtu-nulásról (1834): „... A nem-zeti egységünk és erőnk egyik fő feltétele a nyelv egysége. Azért minden ha-zafi kötelességének ismeri nemzeti nyelvét tudni vagy tanulni. Ezen kívül a ma-gyar literatúra némely újabb termékei valóban minden fi-gyelemre méltók”.

A kötetet a Pesti Divatlap 1844—1845-ös mellékletéből válogatott hangulatos képek illusztrálják. A kötet végén található szójegyzék az izes magyar szavak modern ma-gyarzatát adja.

Ha az elmondottak nem csigázták fel kellőképpen az érdeklődést, azt is elárulom, hogy „Pletykák” is vannak a könyvben. Többek között a klasszikus költőnkől, Vörösmarty Mihálytól való így kezdődik:

„Tudja ön mi újság? — Nem, épen semmit sem tudok.

— Hogyan? Ön nem tudja, amit az egész város be-szél?

— Én semmi beszédet (hírt) nem hallottam.

— Csak teteti kegyed ma-gát, mintha nem tudná.

— Ha tudnék felőle, meg-mo-danám kegyednek.

— Alkalmasint tehát ha-mis hír, mert kegyednek tudnia kellene.

— Mondja meg ön, kérem: igen kíváncsi vagyok meg-tudni.

Nos, aki nagyon kíváncsi, megtudhatja a könyv 115. lapján, hogy mi volt a plety-ka a városban, 1832-ben.

Oláh Tibor

A rajkőzenekar

Január 27-én és 28-án két zenei kulturális esemény fogadta a hajdúszoboszlói Béke Gyógyüdülő vendégeit. Szombaton a KISZ Központi Művészegyesületének rajkőzenekara és tánckara lépett fel nagy sikerrel, vasárnap pedig a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola tanárai adtak emlékeztető hangversenyt. (Szabó Katalin felvételei)

A zenekar cimbalmosa játszik

Megtartotta évi beszámolóját Hajdú-Bihar megyei Barta Ferenc, a szövetség elnöke...

A magyar ökölvívás vezetői megvitették a szövetség elnökével a sportág közeli tendenciáit...

A megyei szövetség a jövő évi munkáját végző jelentősebb versenyt kiemelve...

A szövetség bizottsága feladatokat elvégzett a területi rendezés...

A szövetség bizottsága feladatokat elvégzett a területi rendezés...

A szövetség bizottsága feladatokat elvégzett a területi rendezés...

A szövetség bizottsága feladatokat elvégzett a területi rendezés...

A szövetség bizottsága feladatokat elvégzett a területi rendezés...

A szövetség bizottsága feladatokat elvégzett a területi rendezés...

A szövetség bizottsága feladatokat elvégzett a területi rendezés...

A szövetség bizottsága feladatokat elvégzett a területi rendezés...

A szövetség bizottsága feladatokat elvégzett a területi rendezés...

A szövetség bizottsága feladatokat elvégzett a területi rendezés...

A szövetség bizottsága feladatokat elvégzett a területi rendezés...

A szövetség bizottsága feladatokat elvégzett a területi rendezés...

A szövetség bizottsága feladatokat elvégzett a területi rendezés...

KÖZMÉTEREMELŐK FIGYELEM!

Az alábbi helyeken lehet a ZÖLDÉRT-tel szerződni: ZÖLDÉRT-központ, Széchenyi u. 22.

I. sz. kirendeltség, Mikepércsi út 10. Rákóczi u. 3.

Diósgyőri úti tárolótelep Dombostanya Postakert u. 6.

Kurucz u. 78. Monostorpályi út 67. Mikepércsi felvásárlótelep Kondoros 369.

A közmétere garantált árat biztosítunk: I. o. 8,- Ft/kg II. o. 7,- Ft/kg

Debreceni Házilpari Szövetkezet horgolással jártas bedolgozókat felvezet Péterfia u. 17. sz. alatt.

A Hajdú-Bihar megyei Víz- és Csatornázási Vállalat központi műhelyében hegesztő-lakatos és betanított munkást...

A Tiszai Cipőgyár debreceni gyára felvételt hirdet női és férfi szakos és segédmunkások...

Vezetői munkakör betöltésére felvételre keres építész-mérnököt, gépészmérnököt, továbbá építőipari technikusokat...

Gépkocsivezetők - személyes és kistehergépkocsik vezetésére felvételre keres...

A Hajdú megyei Állami Építőipari Vállalat felvezet garanciális munkák végzésére bádósok...

Gyógyszergyártó és előkészítő munkakörbe férfi dolgozókat, segédmunkásokat...

Cipőgyártó üzemünkbe felvételre keresünk alja-, szabás-, felsőszabás- és készítő szakmunkásokat...

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik ÜZV. SEBESTYEN LÁSZLÓNÉ temetésén megjelentek...

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik TÓTH IMRE MÁV-nyugdíjas temetésén megjelentek...

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik TÓTH JÁNOSNE temetésén megjelentek...

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik JAKAB JÓZSEF temetésén megjelentek...

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik LÁZAR ETEKKA temetésén részt vettek...

Mély fájdalommal tudatom, hogy felejthetetlen jó férjem, HALÁSZ SÁNDOR MAV-főfelügyelő 53 éves korában...

APRÓHIRDETÉSEK

Eladó három és fél szobás szövetkezeti lakás. 320 ezer + OTP-átvállalással. „Lift nincs” jellegre a kiadóba.

Eladó három és fél szobás szövetkezeti lakás. 320 ezer + OTP-átvállalással. „Lift nincs” jellegre a kiadóba.

Eladó három és fél szobás szövetkezeti lakás. 320 ezer + OTP-átvállalással. „Lift nincs” jellegre a kiadóba.

Eladó három és fél szobás szövetkezeti lakás. 320 ezer + OTP-átvállalással. „Lift nincs” jellegre a kiadóba.

Eladó három és fél szobás szövetkezeti lakás. 320 ezer + OTP-átvállalással. „Lift nincs” jellegre a kiadóba.

Eladó három és fél szobás szövetkezeti lakás. 320 ezer + OTP-átvállalással. „Lift nincs” jellegre a kiadóba.

Eladó három és fél szobás szövetkezeti lakás. 320 ezer + OTP-átvállalással. „Lift nincs” jellegre a kiadóba.

Eladó három és fél szobás szövetkezeti lakás. 320 ezer + OTP-átvállalással. „Lift nincs” jellegre a kiadóba.

Eladó három és fél szobás szövetkezeti lakás. 320 ezer + OTP-átvállalással. „Lift nincs” jellegre a kiadóba.

Eladó három és fél szobás szövetkezeti lakás. 320 ezer + OTP-átvállalással. „Lift nincs” jellegre a kiadóba.

Eladó három és fél szobás szövetkezeti lakás. 320 ezer + OTP-átvállalással. „Lift nincs” jellegre a kiadóba.

Eladó három és fél szobás szövetkezeti lakás. 320 ezer + OTP-átvállalással. „Lift nincs” jellegre a kiadóba.

Eladó három és fél szobás szövetkezeti lakás. 320 ezer + OTP-átvállalással. „Lift nincs” jellegre a kiadóba.

Eladó három és fél szobás szövetkezeti lakás. 320 ezer + OTP-átvállalással. „Lift nincs” jellegre a kiadóba.

Eladó három és fél szobás szövetkezeti lakás. 320 ezer + OTP-átvállalással. „Lift nincs” jellegre a kiadóba.

Eladó három és fél szobás szövetkezeti lakás. 320 ezer + OTP-átvállalással. „Lift nincs” jellegre a kiadóba.

Eladó három és fél szobás szövetkezeti lakás. 320 ezer + OTP-átvállalással. „Lift nincs” jellegre a kiadóba.

Eladó három és fél szobás szövetkezeti lakás. 320 ezer + OTP-átvállalással. „Lift nincs” jellegre a kiadóba.

Eladó új Mini automata mosógép. Gyönyörű! u. 4. I. 3.

3 hónapos német juhászkutyák törzskönyvi előjegyzéssel eladóak...

Janus, 12-én kiment az utcára és elborított tiszta fekete német juhászkutya...

Népszerűbbé bűvált a 19-es buszon. Kérem a jó szívdűző buszvezetőket...

Eladó modern konyhaszekrény, kétajtós, polcos szekrény, kisgyermekmatrac...

Eladó modern konyhaszekrény, kétajtós, polcos szekrény, kisgyermekmatrac...

Eladó modern konyhaszekrény, kétajtós, polcos szekrény, kisgyermekmatrac...

Eladó modern konyhaszekrény, kétajtós, polcos szekrény, kisgyermekmatrac...

Eladó modern konyhaszekrény, kétajtós, polcos szekrény, kisgyermekmatrac...

Eladó modern konyhaszekrény, kétajtós, polcos szekrény, kisgyermekmatrac...

Eladó modern konyhaszekrény, kétajtós, polcos szekrény, kisgyermekmatrac...

Eladó modern konyhaszekrény, kétajtós, polcos szekrény, kisgyermekmatrac...

Eladó modern konyhaszekrény, kétajtós, polcos szekrény, kisgyermekmatrac...

Eladó modern konyhaszekrény, kétajtós, polcos szekrény, kisgyermekmatrac...

Eladó modern konyhaszekrény, kétajtós, polcos szekrény, kisgyermekmatrac...

Eladó modern konyhaszekrény, kétajtós, polcos szekrény, kisgyermekmatrac...

Eladó modern konyhaszekrény, kétajtós, polcos szekrény, kisgyermekmatrac...

Eladó modern konyhaszekrény, kétajtós, polcos szekrény, kisgyermekmatrac...

Eladó modern konyhaszekrény, kétajtós, polcos szekrény, kisgyermekmatrac...

Dolgozókat alkalmaznak

Gépkocsikísérőket, rakodókat alkalmaz az AFIT XIII. sz. Autójavító Vállalat...

A Kisebítő Iskola és Nevelőotthon, Budai E. u. 2. sz. helyettesítésre gyermekfelügyelőt, általános iskolai tanácskalmaz...

A H-B. m.-l. Tanács Kórház rendeltetések felvezet viz-, gázszelvény szakmunkásokat...

Vezetői munkakör betöltésére felvételre keres építész-mérnököt, gépészmérnököt...

Gépkocsivezetők - személyes és kistehergépkocsik vezetésére felvételre keres...

A Hajdú megyei Állami Építőipari Vállalat felvezet garanciális munkák végzésére bádósok...

Gyógyszergyártó és előkészítő munkakörbe férfi dolgozókat, segédmunkásokat...

Cipőgyártó üzemünkbe felvételre keresünk alja-, szabás-, felsőszabás- és készítő szakmunkásokat...

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik ÜZV. SEBESTYEN LÁSZLÓNÉ temetésén megjelentek...

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik TÓTH IMRE MÁV-nyugdíjas temetésén megjelentek...

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik TÓTH JÁNOSNE temetésén megjelentek...

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik JAKAB JÓZSEF temetésén megjelentek...

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik LÁZAR ETEKKA temetésén részt vettek...

Mély fájdalommal tudatom, hogy felejthetetlen jó férjem, HALÁSZ SÁNDOR MAV-főfelügyelő 53 éves korában...

EXPRESSZ

Pécsen 8-as busz végállomásától a 2 x 1 szoba-konyhás, ház 9 méteres meliéképülettel, alapincéve, 750 négyzetes telken...

Eladó három és fél szobás szövetkezeti lakás. 320 ezer + OTP-átvállalással. „Lift nincs” jellegre a kiadóba.

Eladó három és fél szobás szövetkezeti lakás. 320 ezer + OTP-átvállalással. „Lift nincs” jellegre a kiadóba.

Eladó három és fél szobás szövetkezeti lakás. 320 ezer + OTP-átvállalással. „Lift nincs” jellegre a kiadóba.

Eladó három és fél szobás szövetkezeti lakás. 320 ezer + OTP-átvállalással. „Lift nincs” jellegre a kiadóba.

Eladó három és fél szobás szövetkezeti lakás. 320 ezer + OTP-átvállalással. „Lift nincs” jellegre a kiadóba.

Eladó három és fél szobás szövetkezeti lakás. 320 ezer + OTP-átvállalással. „Lift nincs” jellegre a kiadóba.

Eladó három és fél szobás szövetkezeti lakás. 320 ezer + OTP-átvállalással. „Lift nincs” jellegre a kiadóba.

Eladó három és fél szobás szövetkezeti lakás. 320 ezer + OTP-átvállalással. „Lift nincs” jellegre a kiadóba.

Eladó három és fél szobás szövetkezeti lakás. 320 ezer + OTP-átvállalással. „Lift nincs” jellegre a kiadóba.

Ne tárolja

felesleges, de még használható háztartási gépeit, elektroakusztikai berendezéseit, hangszereit, lakberendezési tárgyait, szerszámait és egyéb műszaki cikkeket!

Jó áron készpénzért, vagy bizományi eladásra átveszi a BÚTORIPARI JAVÍTÓ ÉS HASZNÁLTCIKK-FORGALMAZÓ ISZ

Debrecen, Csapó u. 25. Telefon: 13-197.

A MEDICOR Művek debreceni orvosműszer-gyára mikrobiológiai csoportvezetői munkakörbe felvezet tudományegyetem biológia vagy gyógyszerés szakon végzettséggel rendelkező szakembert...

Női és férfi falpari segédmunkásokat alkalmaz a Kossuth Tsz. Debrecen, Apafy u. 30. sz. alatti ládázúeme.

A Debrecen, Hatvan u. 61. szám alatti bútorgyártó vállalat boltvezető felvételre keres...

Portás éjjeli-, nappali őr, takarítónőt felvezet a Mezőgazdasági Felvezetés Gyártó Ipari Szövetkezet, Debrecen, Hatvan u. 58.

Építész-tervező-lakatos, villamos berendezések felállítására, a erőáramú technikum végzettségű dolgozókat, hűtőtechnikai és háztartási gépkészítők felvételre keres...

A Debreceni Ruhagyár felvételre keres szakpézt gondozókat, gyors- és gépirőt, raktári segédmunkást, takarítónőt, udvari segédmunkást, varrónőket, betanított gépirőt, raktári felőrt. Jelentkezés a munkajogi csoportnál.

VÁSÁROLUNK

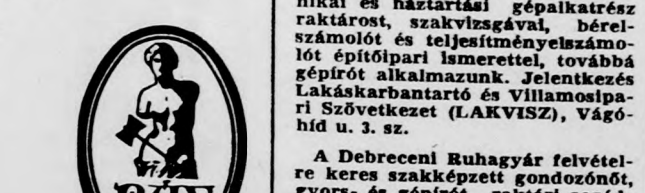
Értelmiségi házaspár részére kánon bejárati útra másfél szobás, öszkomfortos lakás 2 évre kiadó. Erdekölési Szabadságtételep, Stromfeld Auréli u. 7.

Eladó három és fél szobás szövetkezeti lakás. 320 ezer + OTP-átvállalással. „Lift nincs” jellegre a kiadóba.

Eladó három és fél szobás szövetkezeti lakás. 320 ezer + OTP-átvállalással. „Lift nincs” jellegre a kiadóba.

Eladó három és fél szobás szövetkezeti lakás. 320 ezer + OTP-átvállalással. „Lift nincs” jellegre a kiadóba.

Eladó három és fél szobás szövetkezeti lakás. 320 ezer + OTP-átvállalással. „Lift nincs” jellegre a kiadóba.

FELVEVŐHELY: DEBRECEN, SIMONFFY U. 1/B. TELEFON: 10-890.

HAJDÚ-BIHARI NAPLO - 1979. JANUAR 31.

Mélyponton az ökölvívás

Hajdú-bihari gondok, tervek

Megtartotta évi beszámoló közgyűlését a Hajdú-Bihar megyei ökölvívó-szövetség. Barta Ferenc, a szövetség elnöke beszámolójában képet adott a sportág megyei helyzetéről.

A magyar ökölvívás válságos időszakot él át. A hetvenes évek elején ökölvívósportunk meghatározója volt Európa ökölvívó-életének. A szakvezetés azonban nem vette figyelembe a sportág fejlődésének nemzetközi tendenciáit, csak a felnőtt válogatott keret munkájára fordított gondot. Nem volt megfelelő színvonalú az utánpótlás-nevelés. A MÖSZ élére a napokban új vezetőség került, melyre nehéz feladat vár, hogy elmozdítsa a magyar ökölvívást a holtpontra.

A megyei szövetség az elmúlt évben eredményes munkát végzett. A megyében négy jelentősebb versenyre került sor 41 egyesület 336 versenyzőjének részvételével. A versenyek jól szolgálták a sportág népszerűsítését. A szövetség bizottságai a rájuk bízott feladatokat elvégezték. 1978-ban bírói tanfolyamot rendeztek, a kimutatások szerint a tizenhárom ökölvívóbíró közül hét első, két második, és négy harmadosztályú van. Sajnálatos, hogy az országos bírókudló bizottság érthetetlenül mellőzi a Hajdú-Bihar megyei bírókat. Az edzőbizottság gondoskodott az edzők továbbképzéséről, nagy sikere volt a Fegyveres Erők Klubjában megrendezett filmvetítéssel egybekötött előadásnak, amelyet Füzesy Zoltán, a KSI edzője tartott. Ebben az évben megrendezik az országos serdülő és ifjúsági CSB-t, ez az edzőktől színvonalasabb munkát követel.

Hajdú-Biharban 1978-ban 45 volt az igazolt ökölvívók száma, de közülük 21-en ökölöztek rendszeresen. Nyolc felnőtt, négy ifjúsági és kilenc serdülő ökölvívóval lehetett számolni reálisan. Csökkent a technikai minimumvizsgát tett sportolók száma is, amely 1977-ben 63, 1978-ban már csak 39 volt. Gondot okozott a versenyzők számának csökkenése mellett, hogy az ifjúsági bizottság vezetője Budapestre költözött, és ez a kollektíva nem is működött ezután.

A beszámoló értékelte a szakosztályokban

folyló munkát. A DMTE a megye kiemelt ökölvívó-szakosztálya. Versenyzőik váltakozó sikerrel szerepeltek, legeredményesebbnek Veres Péter bizonyult, aki a hetedik helyre került az országos ranglistán. Sajnálatos a versenyzői létszám alacsony volta. Ebben az évben a CSB-n indul a DMTE, és feltétlenül szükség van a szakosztály megerősítésére. Varga G. (Balmazújváros) Komódi és Katona (D. Sportiskola) átigazolt az egyesülethez és Varga I. is visszatér a szakosztályhoz.

A Balmazújvárosi Lenin Tsz szakosztálya egész évben gondokkal küzdött megfelelő létesítmény hiánya miatt. Versenyzőik ennek ellenére sikeresen szerepeltek és dicséret az egyesületet az is, hogy Balmazújvárosi Hortobágyi Kupa néven ökölvívóversenyt rendezett. A Hajdúhadházi Bocskai SK-nak 42 versenyzője van és egy-két éven belül versenyzőik szerepet játszhatnak a megyei ökölvívóéletben. A Nyíradonyi Szövetkezeti SE-nél változatlanul gondot jelent a versenyzők megtartása. Megtorpant a fejlődés a Hajdúböszörményi Bocskai SE-nél is. A Debreceni Sportiskola keretében öklöző fiatalok edzéslehetősége a DMTE-sporttelepen birtokba vett új edzőteremmel megoldódott. Ennek eredménye, hogy a serdülő versenyzők eredményesen szerepeltek a tisztántúli, a vidéki és az országos bajnokságokon. Az ifjúságiak eredményei viszont várokozás alatt maradtak. Három edző és hét segítő foglalkozik a fiatalokkal. A tárgyi feltételek tehát adottak, viszont a szakemberhiány gátolja a szakosztály munkájának fejlődését.

A beszámoló után számos hozzászólás hangzott el. Lakatos András, Czibalmos István, Harangi György, Szenci Albert, Kovács András, Szűcs Ferenc és Nagy Ernő egészítette ki a beszámolót, illetve foglalkozott a sportág gondjaival. Befelezésül az elmúlt évben jó eredményt ért el a versenyzők (DMTE), Szabó (Balmazújváros), Dorman, Madai, Tóth, Lukács (D. Sportiskola) jutalomban részesültek.

K. A.

A harminc együttes közül a komádi Bihar Népe Termelőszövetkezet csapata szerepelt a legjobban a tízfordulós versenyen (Fotó: Kalmár)

SZÁZHÚSZAN A TÁBLÁK MELLETT

Termelőszövetkezeti sakkverseny

Vasárnap a Bartók Teremben folytatódott a Hajdú-Bihar megyei Termelőszövetkezetek Szövetsége által rendezett sakkcsapatverseny. A január 21-én, az első versenynapon, amikor öt forduló játszottak a csapatok, tömör volt az élmezőny így a január 28-i versenynapra maradt a döntés. A 30 csapat versenyében végül a komádi Bihar Népe Tsz négyfős együttese szerezte meg az első helyet. További helyezések: 2. a földesi Rákóczi Tsz, 3. a nádudvari Vörös Csillag Tsz II. csapata, 4. az újlétai Új Élet Tsz, 5. a kabai Vörös

Csillag Tsz, 6. a nagyhegyesi Vörös Október Tsz. A versenybírók értékelte az egyes táblán elért legjobb egyéni teljesítményeket is. Az első táblán dr. Bíró (Nyíradony), a másodikon Bördös (Komádi), a harmadikon Kenéz (Konyár), a negyedikken Vincze (Nagyhegyes) nyújtotta a legjobb teljesítményt. A csapatverseny a déli órákban fejeződött be, ezután Filep Tibor sakkmeister 42 táblás szimuláns játszott a tsz-sakkokkal. A debreceni mester 33 játszmát megnyert, 4 játszmája döntetlenül végződött, míg ötöt elveszített. A szimuláns után rövid szünetet tartottak, ekkor került sor az ünnepélyes eredményhirdetésre, a csapatok és az egyes táblákon legjobb teljesítményt nyújtók értékes díjat kaptak.

A Hajdú-Bihar megyei Termelőszövetkezetek Szövetsége ezúttal harmadik alkalommal rendezte meg a tsz-sakkoközös mérkőzését, amely nagy népszerűségnek örvend megszerte. Ez alkalommal több egyenlő képességű csapat küzdött az első helyekért és a végső sorrend csak az utolsó fordulóban alakult ki.

K. T.

Nemzetközi jégtáncverseny Debrecenben

Rangos nemzetközi sporteseménynek ad otthont a közeljövőben a DMTE nagyerdei műjégtáncverseny. A Magyar Jégsport Szövetség megbízásából február 10-11-én a nagyerdei sporttelepen rendezik a nemzetközi junior jégtáncversenyt. A viadalon két-két csehszlovák, szovjet, osztrák és magyar páros, valamint egy-egy nyugatnémet, lengyel és svájci kettős lép jégre.

A kötelező gyakorlatokra február 10-én, szombaton délután 4 órától kerül sor, a szabadonválasztott programokat vasárnap délután 3 órától mutatják be a jégtánc-kettősök. A közönség a vasárnap délutáni eredményhirdetést megelőzően két bemutatást is megtekinthet: a zágrábi Európa-bajnokságon szereplő Regöczy-Sallai jégtánc-kettős, valamint Vajda László ad számot tudásáról, népszerűsíti sportját.

Fedett pályás atlétikai versenysorozat szervez a DMTE a nemrég avatott műanyag borítású futó pályán. A január végi, februári szombat-vasárnap viadalokon a hajdú-bihari atléták 60 m síkfutásban és 60 m gátfutásban jutnak versenyzési lehetőséghez.

SPORTLOTTÓ

Hamar népszerű lett a szocialista országokban a nemzetközi olimpiai sportlottó, amelynek harmadik sorsolására február 14-én Budapesten, a televízió stúdiójában kerül sor. A szelvényeket előző nap délig lehet feladni.

Az említett napon 50 perces szórakoztató műsor „vezet be” a sorsolást. A műsort az olimpia jegyében állították össze, lesznek benne látványos sportjelenetek, budapesti felvételek és természetesen sok könnyűzenei rész. Ezt követi majd a sorsolás, amely két szakaszból áll. Előbb azoknak az országoknak a lottózói lesznek érdekeltek, ahol 49 számból hatot kell eltalálni, majd következnek a 90-ből öt.

A sorsolási bizottságnak dr. Csanádi György, a NOB végrehajtó bizottságának tagja, a MOB főtitkára lesz az elnö-

A tömegsportmozgalom helyzetét értékelő koordinációs értekezleten a közel-múltban elhangzott az a kérdés, hogy a vállalati, szövetkezeti és hivatali szervek készítsék el a szélesebb körű sportolást segítő elképzeléseiket, javaslatukat.

A felhívás alapján a Hajdú-Bihar megyei MESZÖV általános szövetségi titkársága is tízpontos a sportolást érdemlegesen segítő javaslatot állított össze.

A programadó elképzelések többek között tartalmazzák, hogy az általános szövetségi titkárság a tömegsportmunka további fejlesztésére ajánlásokat dolgoz ki és azt eljuttatja valamennyi Hajdú-Bihar megyében tevékenykedő AFÉSZ részére. A javaslatok tartalmazzák azt is, hogy a fogyasztási szövetkezetek vezetői tüzéki igazgatósági üléseik napirendjére az Edzett ifjúságrt tömegsportmunka helyzetét.

A MESZÖV abban is segíti tagszövetkezeteit, hogy minden AFÉSZ-nél alakuljon sportbizottság, illetve a szövetkezeti ifjúsági bizottságok megkülönböztetett figyelemmel foglalkozzanak ezzel a témával.

A további ajánlások között szerepel az AFÉSZ-ek és az iskolák közötti kapcsolatok még intenzívebbé tétele — a

TÍZ HASZNOS PONT

különböző sporttermek igénybevétele céljából — továbbá új sportpályák építésének szorgalmazása, az Edzett ifjúságrt tömegsport még hatásosabb népszerűsítése.

Az elképzelések szerint a megyében tevékenykedő AFÉSZ-ek az idén további 7 sportpályát építenek, a testmozgást igénylők táborának kivánságait figyelembe véve.

A javaslatokat hasznosítva

DMTE-Eger 2-0 (1-0)

Kedden délután a volt Építők-sporttelep salakpályáján játszották le a DMTE-Eger SE barátságos labdarúgó-mérkőzést. A debreceniek a havas, vizes talaj pályán jó játékkal vágtak vissza a vasárnapi vereséget.

DMTE-Eger 2-0 (1-0). DMTE: Szabó I. — Szűcs, Bó-

zsony, Pistár, Király — Tózsér (Badi), Újvári, Magyar A., Vékony (Tabár) — Szabó A., Bodonyi. Az első játékrészben Vékony közelről szerzett vezetést, majd az 57. percben Szűcs átadásából Bodonyi állította be a vég-eredményt.

Egy tucat gólt rúgott az olimpiai válogatott

„Lakat szisztéma” szerint folytatta felkészülését kedden délután az olimpiai labdarúgó-válogatott keret másik csoportja is — négyszer 30 perces edzőmérkőzésen vett részt a társaság a dél-

előtti taktikai megbeszélés és muzeumlátogatás után a Népligetben a Bp. Építők NB II-es együttese ellen. Olimpiai keret—Bp. Építők 12:1 (1:0, 1:0, 8:0, 2:1).

Megkezdődött a műkorcsolyázó és jégtánc EB

Kedden reggel Zágrábban megkezdődött a műkorcsolyázó és jégtánc EB. A nyitányt a hagyományoknak megfelelően a férfiak iskolagyakorlati jelentették. Az előzetes hírek szerint sérült — de végül jégre lépő — szovjet világ- és Európa-bajnok Vlagyimir Kovaljev az utóbbi évek „gyakorlatának” megfelelően minimális előnyre tett szert legnagyobb riválisa, a címvedő NDK-beli Jan Hoffmann előtt.

Az 1976-os téli olimpiai játékok óta először válogatott Vajda László a mérsékelt közepes 11. helyen áll a kötelező figurák bemutatása után.

A Reuter Zágrábban keltezett jelentése szerint még a versenyek kezdete előtt két

sérülés történt a műkorcsolyázó és jégtánc EB helyszínén. Az osztrák bajnoknő Claudia Kristofics-Binder szállodai szobájában „száraz edzés” közben kulcsonttörést szenvedett és nem léphet jégre az öreg kontinens versenyén.

A másik magyar vonatkozású: a jégtáncosok mezőnyében éremesélyes Regöczy-Sallai duó férfi tagja, Sallai András az egyik jéges edzésen összeütözték valakivel, s a hivatalos orvosi jelentés szerint enyhébb sokkot kapott. Vera Amsel versenyző elmondta, hogy a szerdai táncos nyitányig Sallai minden bizonnyal teljesen kiheveri a balszerencsés ütközés utóhatásait. (MTI)

Mindent bele!

Továbbjutott a Bocskai

A vetélkedősorozat nevéhez méltóan valóban mindent beleadtak a szervezők, hogy jól előkészítsék a debreceni, szolnoki és nyíregyházi fiatalok vidám, tréfás játékeit. Debrecen számára különösen is jelentős volt a zökkenőmentes lebonyolítás, hiszen az országos sportnapok központi megnyitóját után ismét a város kapott megbízást arra, hogy az ország nyilvánosságát előtt útjára indítson egy sorozatot: a Magyar Televízió és az Országos Úttörő Elnökség közös vetélkedőjét.

A gyermekek nemzetközi évében országos sportvetélkedőre hívták a szervezők az általános iskolásokat: minden megyéből a sport területén legjobban eredményt elért, legpéldamutatóbban dolgozó iskola vehet részt a kieséses rendszerű vetélkedősorozatban, melynek győztese, a jövő évi döntő nyertese moszkvai olimpiai utazást kap ajándékba.

Hajdú-Bihar megyét a debreceni Bocskai Általános Iskola csapata képviselte, de az előkészítésben, a szervezésben sokan részt vettek, más iskolák is besegítettek a siker érdekében. Nos, hiába volt a gondos előkészület: az időjárás nem fogadta kegyeibe a vetélkedő résztvevőit — a műjégtáncra tervezett játékokat, a vidám jégkarnevált elmosta az „áprilisi” eső. A sportcsarnokban azonban a Bocskai-legényesség kiharcolta a továbbjutást: február 25-én, vasárnap délelőtt — a felvétel jóvoltából — a televíziózők is tanúi lehetnek a debreceni fiatalok sikerének.

Azok pedig, akik a jégkarnevált előkészítésén fáradoztak, akik a színes, jelmezes farsangi programra készültek, azoknak sem kell bánkódniuk: kárpótlásul a megyei úttörő elnökség március elején tömegsportnapot, vidám jégkarnevált tervez a nagyerdei műjégtáncra.

Ribli, Sax és Adorján a zónaközi döntőben!

Szép magyar sikerrel zárult Varsóban a sakkvilágbajnoki zónaverseny döntője: mindhárom magyar sakkozó kiharcolta a továbbjutást, a zónaközi versenyen való részvétel jogát. A lengyel fővárosban megrendezett mérkőzésorozat utolsó fordulójában mind a négy találkozó döntetlen eredménnyel zárult.

A torna végeredménye: 1. Ribli Zoltán 4,5, 2. Sax Gyula 4, 3-4. Smejkal (csehszlovák) és Gheorghiu (román) 4-4, 5. Adorján András 4 pont. A nyolcas döntő további három résztvevője, a román Ghinda, a csehszlovák Prandstetter és a lengyel Sznapi kiestett.

SOROKBAN

Hajdúböszörményben rendeznek gründerkőző viadalt — az általános és középiskolások vasárnap délelőtt 10 órától a Rákóczi úti iskolai tornateremben léphetnek szőnyegre a tömegversenyen.

A püspökladányi járási serdülő asztalitenisz-bajnokság győztesei: Krucsó Zsolt (Nádudvar), Bagoly Katalin (PMÁV). Az újoncknál Széles Tibor és Keserű Judit (mindkettő PMÁV) nyert.

Dél-Amerikába utaztak a csehszlovák labdarúgók. Az Európa-bajnok A-válogatott háromhetes argentinai turnéja során öt mérkőzést játszik, az olimpiai együttes ugyanezen idő alatt Brazíliában vív hat mérkőzést. A küldöttségek február közepén térnek vissza Európába.

A Hajdú-Bihar megyei Tanács Testnevelési és Sporthivatala közli, hogy az 1978. évre kiadott pályabelepők érvényüket veszítették — az ideai belepöket a Simonffy u. 1/C száma alatti hivatalban vehetik át az érdekeltek.

Rangos mezőny gyűlekezik az NSZK nemzetközi teniszbajnokságára. Az előzetes nevezések alapján a májusi hamburgi viadalon a svéd Borg, a román Nastase, valamint az amerikai McEnroe és Gerulaitis is pályára lép.

Értesítjük ügyfeleinket, hogy február 1-én ismét

MEGNYITJUK

Debrecen, Apafi u. 117. szám alatti

ÁTVÉVŐ

HELYÜNKET

Kelet-magyarországi MEH Nyersanyag-hasznosító Vállalat, Debrecen

Nem csökken az üzemi fogászati rendelés szerepe

Köztudomású, hogy a megyében és Debrecenben nem nevezhető éppen rózsásnak a fogorvosi ellátás helyzete. A betegellátás színvonalával már több esetben foglalkoztunk lapunk, így most a számadatok segítségével próbáljuk vázolni a jelenlegi állapotot.

Napi hatórás elfoglaltságot számítva a megyében körülbelül nyolcezer lakosra jut egy fogorvos, ami jóval az országos átlag alatt van. A gondok egy része országos eredetű, hisz nálunk az egyébként jónak nevezhető egészségügyi ellátás egyik „neurálgikus” pontját éppen a fogorvosi hiány jelenti. Az is igaz viszont, hogy a megye néhány helyén nincsenek is meg azok a feltételek, amelyek lehetővé tennék a rendszeres szakorvosi ellátást. A debreceni fogorvosképzés beindítása lényegesen aránytalanabb teszi ezt a képet, javulásra azonban csak néhány év múlva, az első évfolyam végzése után számíthatunk.

Mindezt szükséges volt előrebocsátani ahhoz, hogy az üzemi fogorvosi szakrendelések helyzetét, s a nemrég bekövetkezett változásokat reálisan tudjuk megítélni.

Egy tavaly készített statisztikából az derül ki, hogy Debrecenben a hatórás napi elfoglaltságot alapul véve egy orvosra „műszakonként” több mint húsz ember jut, vagyis örökösen több mint ezer. Ezzel szemben az üzemi fogászati rendelés az arány jóval alacsonyabb volt a legutóbbi időig, hisz a tizenkettő közül az átlag csupán egyben emelkedett ezer fölé a többiben jóval kedvezőbb helyzet alakult ki. Összességében tehát az üzemi szakorvosi rendelők beteget — főként az egy emberre jutó rendelési idő tekintetében — jóval kedvezőbb helyzetben vannak, mint azok, akik a körzeti orvosi rendelők vagy az iskolafogászati látogatják.

Ezen a téren nem változtat lényegesen egy nemrégiben született átmeneti jellegű rendelkezés sem, amely csökkenteni néhány üzemi fogorvosi rendelést. A fő ok talán már a bevezető adatokból kikövetkeztethető: Debrecenben olyan hiány alakult ki szakorvosokból, hogy néhány fogorvost kénytelen volt a városi egészségügyi osztály átcsoportosítani a körzeti ellátásba.

Jelenleg hét fogorvosi állás betöltetlen a városban, kilenc orvos pedig — különböző okok miatt — huzamosabb ideig távol van munkahelyétől, ez is indokolja az átmenetinek szánt intézkedést. Ezzel együtt az üzemi fogorvosi ellátás számára biztosított rendelési idő csak igen kismértékben csökkent, öt üzemben átlag napi három órától kettőre. Ahol kettős rendelési idő van, ott az orvosok a napi hatórás „rendes” munka után, mellékállásban látják el az üzemi szakorvosi feladatokat.

Az üzemek vezetőihez eljutott körlevél hangsúlyozta, hogy a személyi problémák megoldása után ismét HATVAN FILMET KÉSZÍTETT az elmúlt évben a MAFILM Katonai Filmstúdiója. Ebből a legtöbb dokumentum- és oktatásfilm volt. A katonafilmesek nagyszerepben szerepeltek Veszprémben a baráti szocialista hadseregek filmfesztiválján is. Az alkotásokkal a tévé és a MOKEP jóvoltából a nézők milliói ismerkedhettek meg hazánkban.

visszaállítják az üzemekben a régi beosztás szerinti fogászati rendelést. A levél egyben azt is kéri, hogy a változásokról tájékoztassák az üzemek dolgozóit. A tájékoztatás nem lehetett túlságosan „erőteljes”, hisz máris elterjedtek olyan félelmek a munkahelyeken, hogy csökkenteni akarják az üzemi fogorvosi szakrendelések szerepét.

Holott erről — mint bebizonyosodott — szó sincs.

Sz. J.

Presszó a házban

A Kölcsy Ferenc Művelődési Központba betérő kulturálódni vágyót kellemes hangulatú szórakozóhelyiségek is fogadják. Az emeleti presszó dohányzásmentes helyiség, a földszinti — főként a fiatalok tartózkodási helyeül szolgáló — büfében pedig szeszesmentes italok fogyaszthatók. Képiükön: pillanatkép a földszinti büféből

A nyírvidéki ÁFÉSZ idej terveiből

Együttes ülésen beszélt meg a nyírvidéki ÁFÉSZ vezetői, a szakszervezeti bizalmiak és középvezetők a szövetkezeti idej tennivalóit, a párt, kormány határozatait, valamint a Belkereskedelmi Minisztérium ajánlásait figyelembe véve.

A nyírvidéki fogászati szövetkezet dolgozóit az idén 315 millió 600 ezer forintot összevétel elérésére számolták. Ez az összeg 29 millió forinttal több az 1978. évi tervekhez képest.

Legdinamikusabban a kiskereskedelmi eladást végző boltok bevétele növekszik. (Az 1978. évi bázisadatokhoz viszonyítva 21 millió forinttal.) A vendéglátásban tevékenykedők 6 millió forint, míg a felvásárlásnál dolgozók 1 millió 200 ezer forintot forgalmelfutásra számítanak.

Feltétlenül figyelmet érdemel, hogy az ÁFÉSZ vezetői és dolgozói az eladásnál minden vonatkozásban figyelembe veszik a különböző rétegek, köztük a több gyermekes családok és a kiskeresetű nyugdíjasok vásárlóerejének alakulását is.

A vásárlók érdekét szem előtt tartva azt is tervezték a nyírvidékiek, hogy tovább javítsák az eladók-vásárlók kapcsolatát, gondoskodjanak a kereskedelmi rendeltetéseket betartásáról; elsősorban az üvegpalackok visszaváltásánál, a tartós fogyasztási cikkek alkalmasság-ellenőrzésénél, a vásárlók minőségi kifogásainak intézésénél és az árak hához szállításának kiszélesítésénél.

KULTURÁCSERE.

Az NDK kiemelkedő művészegyüttesének és szolistainak magyarországi, valamint kiváló magyar művészek NDK-beli vendégszerepléseiről írtak alá egyezményt a Nemzetközi Koncertigazgatóság és a Künstler Agentur (DDR) vezetői. Ez év őszétől olyan kiváló művészek lépnek fel a magyarországi előadásokon, mint a Drezdai Filharmonia énekara, a Berliini Komische Oper kamarazsoltistái és Theo Adam operanékes.

PEZSMÁVADÁSZAT KEZDŐDÖTT A Fertő-tavon.

A pezsmacok prémeje értékes, egy-egy gerezdnél a minőségű függően 80–120 forintot kapnak a vadászok, akik nagy többsége a környéken dolgozó halászból kerül ki.

A gyermekekért Körösszegapátiban

Már tavaly elkészítették a gyermekek nemzetközi Év idej teendőinek terveit Körösszegapátiban — írja tudósítónk Virmirjánki József. A nagyközségi tanács, a Körösszegapát Terhelőszövetkezet vezetői, dolgozói, a szülők, a pedagógusok együttes erővel igyekeznek a korábbi évekénél gazdagabbá tenni a gyermekekről való gondoskodást. Már elkészült a jégpálya. E télen farsangi gyermekkarnevált, tantárgyi és kulturális versenyeket, kiállításokat, bemutatókat rendeznek. Tavasszal az évfordulók jegyében lesznek vetélkedők, majd sport- és újabb kulturális versenyek, kirándulások, túrák, úttörő céliradók. A tanév befejezése után a korábban több kisdobos és úttörő vesz részt táborozásokon. Az iskola és a napközi udvarán salakpályát készítenek, játékokat szerelnek fel. A községi sportpálya is a gyerekek rendelkezésére áll egész évben.

NYELVTANFOLYAMOK.

A beiratkozás a TIT orosz, angol, német, francia, spanyol, olasz és lengyel kezdő, középfokú, haladó és állami nyelvvizsgára előkészítő, valamint angol és német gyermek-nyelvtanfolyamaira 1979. január 29.—február 7. között 16—18 órákor történik a TIT megyei titkárságán (Vörös Hadsereg útja 45—47., telefon: 12-283 és 14-970).

ÁLLAMI NYELVVIZSGA.

Az Állami Nyelvvizsga Bizottság közli azokkal, akik állami nyelvvizsgát kívánnak tenni, hogy a következő vizsgaidőszakokban az írásbeli és szóbeli vizsgák sorrendje a kiadott tájékoztatótól eltérhet. Elfordulhat, hogy egyeseket az írásbeli vizsga előtt hívnak be szóbeli vizsgára. A jelentkezőknek a kapott írásos értesítésben kitűzött időpontokban kell a vizsgákra megjelenniük.

A MEZŐGAZDASÁG szocialista kultúrája című vetélkedő felkészítő előadásainak sorát a hajdúszoboszlói művelődési központ földszinti tévétermében aktuális külpolitikai eseményekről szóló előadással kezdik meg, melynek időpontja január 31. (szerda) 16.30 óra. Az előadó: Ur Attila.

LISZT-KÉZIRATOK.

A napokban egy párizsi árverésen a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola két eredeti Liszt-kéziratot vásárolt. Az egyik a mester egy korai hegedű-zongora darabjának, a „Grand duo Concertant” zongorasólamának töredéke, a másik pedig egy 1879-ben keltett levél, amelyet tanítványának, Menter Zsófiának írt. A becses szerzeményeket a főiskola Liszt-émlékszókjában fogják bemutatni az érdeklődőknek.

NYELVTANFOLYAMOK.

A beiratkozás a TIT orosz, angol, német, francia, spanyol, olasz és lengyel kezdő, középfokú, haladó és állami nyelvvizsgára előkészítő, valamint angol és német gyermek-nyelvtanfolyamaira 1979. január 29.—február 7. között 16—18 órákor történik a TIT megyei titkárságán (Vörös Hadsereg útja 45—47., telefon: 12-283 és 14-970).

ÁLLAMI NYELVVIZSGA.

Az Állami Nyelvvizsga Bizottság közli azokkal, akik állami nyelvvizsgát kívánnak tenni, hogy a következő vizsgaidőszakokban az írásbeli és szóbeli vizsgák sorrendje a kiadott tájékoztatótól eltérhet. Elfordulhat, hogy egyeseket az írásbeli vizsga előtt hívnak be szóbeli vizsgára. A jelentkezőknek a kapott írásos értesítésben kitűzött időpontokban kell a vizsgákra megjelenniük.

MOZI • SZÍNHÁZ • TV

AZ ÉLET ÉS A SZERELEM IDEJE (szovjet). METEOR 1/6, 1/8.
MÉREGGEL (NSZK). VIG du. 3/4, 6, 1/9.
RITKASÁGOK BOLTJA (angol). APOLLO de. 1/10, du. 1/4, 3/8, 8.
CSÁRDASKIRÁLYNŐ (magyar). HIRADO de. 1/12, du. du. 3/4, 3/6.
A DAL UGYANAZ MARAD (USA). HIRADO de. 1/10, du. 3/8.
DÓRA JELENTI (magyar). VIG de. 1/10, 1/12, 1/2.
AZ EZÜST TÓ KINCSE (NSZK). VIG MESE 3/4, 6.
A KIS MUCK TÖRTÉNETE METEOR 1/3, METEOR MESE 3, 1/6, HIRADO de. 2.
NEKED NEM SZÓL A LÉLEKHARANG (cseh). APOLLO de. 1/12, 1/2.

SZÍNHÁZ
Ma 7-kor: Vívát, mama! Szentpétery-bérlét.

TV
BUDAPEST (1. műsor)
8.59 Műsorismertetés, 9.00 Idő-

sebbek is elkezdhetik... Tévétorna (ism.) 9.05—10.20 Iskolatévé. 10.20 Az Onedin család. Angol filmsorozat. (ism.) 11.10 Delta. Tudományos híradó (ism.) 11.50—12.15 Repülő drágakövek. Svéd ismeretterjesztő rövidfilm a kolibrikról (ism.) 14.30—16.20 Iskolatévé (ism.). 16.38 Műsorismertetés. 16.40 Hírek. 16.45 Mikrobák és emberek. Angol tévéfilmsorozat. VI. rész: A bakterium — élet. 17.40 Kuekö. 18.10 Reklám. 18.15 Amit ma megszerveztünk... R riportfilm. 18.45 Szépen, jól magyarul. A nyelvész válaszol. 18.55 A Közösségszolgálat tájékoztatója. 19.00 Reklám. 19.10 Esti mese. 19.20 Idősebbek is elkezdhetik... Tévétorna. 19.30 Tv-híradó. 20.00 Pókoci. Magyar film (1977). 21.20 Műkorcsolya Európa-bajnokság. Párosos verseny. Kb. 22.50 Tv-híradó, 3.

BUDAPEST (2. műsor)
20.00 Műsorismertetés. 20.01 Poklada. Dokumentumjáték. 20.30 Omega. Koncertközvetítés. 21.00 Tv-híradó, 2. 21.20—

23.00 Valerie. Angol film (1972) (18 éven felülteknek!)

BUKAREST
16.05 Iskola-tv. 16.50 Egész napgyi tanácsok. 17.10 Oktatóról, nevelésről. 17.45 Piontör krónikája. 18.00 Román dalfesztivál. 18.20 Tv-híradó. 18.30 Gazdasági krónika. 19.00 Lányok asszonyok. 19.25 Turgyev: Nemesi fészék című regényének tv-változata. 21.15 Tv-híradó.

A NYÍREGYHÁZI RÁDIÓ MŰSORA

17.00 Hírek — Lapszemle — Az Amazonki Vokál felvételéből — Veress József jegyzete a Szentimentális regény című szovjet filmről — Kérni mindent szabad: Válogatás kívánságokból — Flatalok fiatalokról, fiataloknak. Ótórás tea felvágással. Szerkesztő: Veress Tibor. 18.00 Észak-Észak-Észak krónika — A Bay City Rollers együttes játszik. 18.25—18.30 Hírösszefoglaló. Műsorlevezetés.

HÍREK

1979. január 31., szerda

János napja
A Nap két 7.13 — nyugszik 16.43 órakor

VÁRHATÓ IDŐJÁRÁS
szerda estig: Átmenetileg északkeleten is fölszakadó felhőzet, majd északnyugati felől újabb felhősítés újabb havazással, hózáporral. Keleten is mérséklődő nyugati, északnyugati szél. Várható legmagasabb nappali hőmérséklet mínusz 1— plusz 4 fok között. (MTI)

FORGALOMKÖNYVITÉS.
A Balatoni Intéző Bizottság, a turisták tájékoztatójának megkönnyítésére, a Balatonnál a szon kezdetéig új, egységes táblákat helyeztet el, mintegy másfél millió forintot költséggel. Az irányító táblák jelzik majd, hol találhatók a strandok, a szabadterei színpadok, a gyógyszertárak, sportpályák stb.

ÉVFORDULÓNAPTÁR

Ötvenöt évvel ezelőtt, 1924. január 31-én fogadták el a Szovjetunió első Alkotmányát. A történelmi jelentőségű esemény előzménye, hogy 1922 márciusában megalakult a Kaukázuson túli Szocialista Föderatív Szovjet Köztársaság, s 1922. december 30-án a szovjetek I. kongresszusa kimondta a Szovjetunió megalakulását. Ennek tagjai lettek az OSZSZSZK, az Ukrán, a Belorussz SZSZK, valamint az említett frissen alakult szovjet köztársaság. A kongresszuson elfogadott nyilatkozat lezárta az egyesülés alapelveit, köztük az önkéntesség, s a szövetségből való kiválasztás jogát is. A köztársaságok szerződése lefektette a Szovjetunió igazgatásával kapcsolatos legfőbb elveket. A Szovjetunió első alkotmánya hatásként is 1924—25-ben tovább bővült a szövetségre tömörülő köztársaságok száma. Így 1924-ben az Ukrán SZSZK keretében megalakult a Moldvai Autonóm Szovjet Köztársaság, 1925-ben pedig a Szovjetunióhoz csatlakoztak a Közép-Ázsiában létrejött köztársaságok, az Üzbég és a Türkmen; az Üzbég SZSZK keretében megalakult a Tadzsik Autonóm SZSZK. A világ leghatalmasabb alkotmánya természetesen nagy vonzerőt gyakorolt az egész nemzetközi munkásmozgalomra és a felszabadulásukért küzdő népek szabadságharcaira is.

Nők tanfolyama

Ilyenkor, a téli hónapokban egyre-másra kezdenek a hirdások arról, hogy a községekben, városi művelődési pontokban tanfolyamok rendeznek nők részére. Van, ahol nem nevez tanfolyamnak, csak előadás-sorozatnak, más fórumokat szerveznek nők részvételével, ilyen vagy olyan formában a legtöbb helyi néprajzbizottság, annak frontbizottság, annak a közéleti teremt alkotmat arra, hogy az asszonyok, lányok gyarapítsák ismereteiket.

A nők téli tanfolyamainak megyénkben nagy hagyományai vannak. Rendkívül jelentős szerepük volt tíz, tizenöt évvel ezelőtt, amikor Hajdú-Biharban is tömegesen lettek munkavállalókká a nők. Kileptek otthon, a háztartás szívéből, s nemcsak egy-egy szakma fortélyait, az ipari vagy mezőgazdasági üzem rendjével kellett megismerkedni, hanem egy időben az akaratlan vagy akaratlan is szerepet kaptak a közéletben. Önállóan dolgozók, embereként jutottak a munkához, és kaptak költességeket, s hogy egyikkel élni tudjanak, másikkal éleget tehesse, nekik, ahhoz a korábbi szűkebb látókörre, nagyobb ismeretekre volt szükség. És gyakran a szó szoros értelmében tanítani kellett, hogy gyan szőlőjelen föl, tolmácsoljon közösségi véleményét egy nő olyan körben, ahol korábban csak férfiak hallgatták szavakat.

Mindez ma már valóban a múlté, a változás fejlődést fojtóleges bizonygatni. Hogy a sajátosan nők számára rendezett ismeretkör-bővítő alkalmakra azonban még szükség van, a sok érv támasztja alá, a legutóbb talán az, hogy a dolgozó nők lehetősége a művelődésre, a közéletben való részvételre elvben a férfiakéval teljesen azonos, a gyakorlatban viszont nem egészen. Ne is emeljük az okokat emlegessünk bár kétségtelenül közrejátszanak meg ezek is — hanem inkább az egy legfontosabb feltételt, az idő hiányát. Hiszen nem lehet vitatni, hogy a asszonyok általában kevésbé szabad idővel rendelkeznek, mint a férfiak. Nehezebben megoldható, hogy hónapokig tartó tanfolyamokra egész estékelt betöltő előadásokra járjanak. Nekik másként, időbeszűkületük jobb hozban alkalmazkodva, sürítettben és szűkítettben kell nyújtani a legfontosabb politikai, közéleti, művelődési ismereteket is, és sokszor más alakokról indulva a általános műveltség tartozókat, nem is szolva az egészségügyi témákról.

Van tehát szerepe, jó gulság ezeknek a nőtanfolyamoknak ma is elismerés illel azoknak akik nem sajnálják szervezésükre áldozott órákat, fáradságot.

KÖZLEMÉNYEK

ERTESETJÜK MEGRENDELŐINKET, hogy a Kisújszállásról Varga-féle csibekeltetőt áthelyeztük. Megrendelésüket Kiskúszállás, Sugár út 1. sz. alá kérjük. Borki Imréné baromfielvető. (X)

ÁRAMSZÜNET LESZ február 5-én, 7.30—16.00 óráig a Vikár Béla, Tömös, Szikra, Filler, Som utcákon végig, a Bihar utcán a Pacúr utcától végig, a Lahner utcán az Óz utcától végig; február 6-án 8.00—14.00 óráig a Mipepérsi úti kislakásokban a Bolgár utcától a Hun utcáig. (X)